

جمهوری اسلامی ایران و دستاوردهای استانی آن

مطالعه موردی استان گلستان

غلامرضا خارکوهی^۱

چکیده

مدتی است که قلم به دستان بی‌مروت داخلی و قلم به مزدان معاند خارجی با سوءاستفاده از مشکلات اقتصادی و معیشتی سال‌های اخیر، بر طبل تحریف و سیاه‌نمایی دستاوردهای بی‌شمار جمهوری اسلامی می‌کوبند. بدون شک این تبلیغات دروغین و پرهجمه، تأثیر منفی بر اذهان برخی از جوانان خواهد گذاشت. چرا که آنان هم کم‌تجربه‌اند و هم بسیاری‌شان بی‌کار و مجرد، و به خاطر مشکلات اقتصادی ناتوان از تشکیل خانواده هستند و آماده پذیرش تبلیغات مسموم دشمنان و بدخواهان. به همین سبب بحث جهاد تبیین اخیراً در بین فرهیختگان انقلابی مورد توجه قرار گرفته تا کوششی باشد در پاسخ به تحریفات فزاینده منتقدان و مخالفان. لذا مقاله زیر در همین راستا و در دو بخش تنظیم شده است: در بخش اول وضعیت استان گلستان در حکومت پهلوی به اختصار تشریح گردیده، و در بخش دوم خدمات چهل‌ساله جمهوری اسلامی در این استان معرفی شده است. این خدمات در

۱. تاریخ‌نگار انقلاب اسلامی

زمینه‌های مختلف اقتصادی، عمرانی، آموزشی، بهداشتی، منابع طبیعی و فرهنگی می‌باشد. البته به خاطر اجتناب از طولانی شدن بحث بسیاری دستاوردها ناگفته مانده است. این خدمات در قالب آمار و ارقام و به صورت مقایسه‌ای قبل و بعد از انقلاب اسلامی ارایه شده و مقطع زمانی این مقایسه، حکومت ۵۷ ساله رژیم پهلوی (سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷) با حکومت چهل ساله جمهوری اسلامی (سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۹۷) می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: ایران، انقلاب اسلامی، حکومت پهلوی، جمهوری اسلامی، دستاوردها، استان گلستان، راه‌سازی، برق‌رسانی، گازرسانی، مسکن، تلفن، تولید، صنعت، کشاورزی، اقتصاد، بهداشت، آب، مدرسه، دانشگاه، کتابخانه، کتاب و نشریه، ورزش، آزمایشگاه، گردشگری، جنگل و مرتع

مقدمه

روز ۲۱ آذر سال ۱۳۹۷ در آستانه چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، مؤلف با ارسال نامه مفصلی به جناب دکتر حسن روحانی رئیس‌جمهور وقت، نوشت:

... متأسفانه در سال‌های اخیر سازمان‌های دولتی و اجرایی رویه ناپسندی را در پیش گرفته‌اند و آن این که هر مدیری تنها گزارش دوره کوتاه مدیریت خود را به مردم ارایه می‌دهد و زحمات مدیران ادوار گذشته را یا اعلام نمی‌کنند و یا تضعیف می‌نمایند. این امر موجب شده که همواره آمارهای ناقص و اندک از عملکرد دولت جمهوری اسلامی در افکار عمومی نقش ببندد و زحمات و پیشرفت‌های چهل ساله این نظام، ناچیز قلمداد شود. در نتیجه رسانه‌های بیگانه و شیاطین داخلی با سوءاستفاده از این وضعیت، با هزار نیرنگ و دروغ در فضای مجازی، شبکه‌ها، نشریات و کتاب‌های خود چنین القاء می‌کنند که در دوره حکومت پهلوی، ایران بهشت برین بوده! ولی پس از پیروزی انقلاب اسلامی هیچ کاری در کشور انجام نشده است! در صورتی که خود دشمنان خارجی و مغرضان داخلی هم می‌دانند که ایران در دوره پهلوی یک زندان مخروبه بود، و با وجود آنکه دولت شاه نه تنها تحریم نبود، بلکه امریکا و اروپا بهترین رابطه را با او داشتند و بیشترین حمایت را از او می‌کردند، ولی با این وجود، هشتاد درصد مردم ایران فاقد امکانات رفاهی و زیربنایی بودند و در فقر و فلاکت زندگی می‌کردند. در حالی که فقط در ده سال نخست دوره جمهوری اسلامی، بیش از همه عمر ۵۷ ساله رژیم پهلوی

به ملت بزرگ ایران خدمات رسانی شده است.

جناب آقای رئیس‌جمهور! بررسی‌ها و مستندات تاریخی نشان می‌دهد که طی چهل سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، حدود چهار میلیون پروژه کوچک و بزرگ، در زمینه‌های عمرانی، علمی، فرهنگی، صنعتی، اقتصادی و اجتماعی توسط نهادهای دولتی و با مشارکت مردم و بخش خصوصی، در نقاط مختلف ایران به اجرا درآمده که در تاریخ بی‌نظیر است. خدمات ارزنده فوق در شرایطی عرضه شده است که در طول این سال‌ها ملت و دولت ایران همواره مورد ظالمانه‌ترین تحریم‌ها و توطئه‌ها و دشمنی‌ها قرار داشته است. لذا از جناب‌عالی به عنوان رئیس قوه مجریه انتظار می‌رود که به وزارتخانه‌ها، استانداران و سازمان‌های وابسته به دولت تأکید فرمایید خدمات چهل ساله جمهوری اسلامی را در زمینه‌های مختلف از سراسر کشور، جمع‌آوری و جمع‌بندی نموده و به طور مکتوب منتشر نمایند و در معرض دید عموم ایرانیان و جهانیان قرار دهند، و در این میان مدیرانی که در این امر مهم کوتاهی می‌نمایند نیز مورد بازخواست قرار گیرند.

اما شوربختانه این خواسته که آرزوی هر ایرانی فداکار بود محقق نشد و دولت به وظیفه خود در این زمینه عمل نکرد. تا آنجا که به جای دکتر حسن روحانی، آقای سید حسن نصرالله رهبر حزب‌الله لبنان خدمات و دستاوردهای مهم جمهوری اسلامی را در رسانه‌های جهان اعلام کرد. در حالی که اگر هر وزارتخانه و هر استان، آمار خدمات چهل ساله خود را در مقایسه با ۵۷ سال حکومت پهلوی تدوین و منتشر می‌کرد دانشنامه‌ای به حجم ۵۰ جلد می‌شد که دکان بسیاری از رسانه‌های معاند در داخل و خارج بسته می‌شد و نسل جوان و آیندگان نیز درمی‌یافتند که انقلاب اسلامی با وجود توطئه‌ها و تحریم‌های ظالمانه، با عبور از صخره‌های سخت حوادث، خدماتی بسیار بیش از دوران پهلوی به ملت شریف ایران ارایه نموده است. البته این کوتاهی فقط از جانب دولتیان نبود بلکه نویسندگان و نهادهای انقلابی و نخبگان فرهنگی و اجتماعی نیز در این زمینه غفلت ورزیدند. ولی مؤلف با علاقه شخصی و تلاش زیاد اقدام به تدوین این دستاوردها در حوزه جغرافیایی استان گلستان نمود که خلاصه آن یافته‌ها در اینجا ارایه می‌شود. امید است این رویه در سایر استان‌ها نیز مدنظر قرار گیرد و به تدوین مشابه این مقاله بپردازند تا کارنامه چهل ساله نظام جمهوری اسلامی در استان‌ها کامل گردد.

طرح مسئله

انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ به پیروزی رسید و پنجاه روز بعد نظام جمهوری اسلامی با رأی بیش از ۹۸ درصد مردم جایگزین نظام شاهنشاهی در ایران شد. اما این به معنای واقعی استقرار دولت و سامان یافتن کامل امور در کشور نبود. بلکه سال اول را باید دوران گذار از نظام سیاسی سابق به نظام جدید نامید، زیرا برای استقرار کامل نظام جدید و برنامه‌ریزی جهت اجرای طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به ماه‌ها زمان نیاز بود. مخصوصاً که کشور ایران در ابتدای تأسیس جمهوری اسلامی یک خرابه بود که نه شهرهایش آباد بودند و نه روستاهایش؛ فقر و خرابی سکه رایج آن روز ایران بود. از سوی دیگر در سال ۱۳۵۸ در همه مناطق مرزی و قومیتی ایران، دشمنان ملت جنگ‌های داخلی و تجزیه طلبانه به راه انداخته بودند که وقت و انرژی زیادی از مسئولان دولت و بزرگان انقلاب را به خود معطوف می‌کرد. اختلافات سیاسی و تغییر در انتصابات و بازسازی ادارات و تأسیس نهادهای جدید نیز که لازمه هر انقلابی است کار زیادی می‌طلبید. به همین جهت برقراری امنیت و آرامش جامعه و استقرار سیاسی نظام جدید و بازسازی نظام قدیم در اولویت دولتمردان انقلاب قرار داشت. اما با وجود این مجموعه دولت جدید و سازمان‌های وابسته به آن، مخصوصاً نهادهای انقلابی از نخستین روزهای تأسیس جمهوری اسلامی، اقدامات عمرانی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و درمانی زیادی را به مردم سراسر کشور به ویژه مناطق محروم ارایه نمودند.

در هر صورت دولت جمهوری اسلامی با وجود توطئه‌های بی‌شمار دشمنان، مخصوصاً جنگ‌های داخلی در کشور و هشت سال تجاوز رژیم صدام به ایران با حمایت همه دُول آمریکا، اروپا، شوروی، عربی و با توجه به تحریم‌های ظالمانه خارجی، در طول چهل سال گذشته خدمات فراوانی به ملت ایران ارایه نمود که حقاً در تاریخ ایران و همه انقلابات جهان بی‌نظیر است؛ به طوری که در این مدت بیش از صد هزار پروژه فقط در استان گلستان اجرا شده است. البته تدوین کامل آمار و توصیف این خدمات در زمینه‌های عمرانی، اقتصادی، اجتماعی، درمانی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، علمی و زیربنایی کتاب مفصلی را می‌طلبد که امیدوارم سازمان‌های مربوطه، نسبت به تدوین و انتشار آن اقدام نمایند. اما ما در اینجا به طور مختصر شمه‌ای از این خدمات چهل ساله نظام جمهوری اسلامی را در استان گلستان از تاریخ ۲۲ بهمن سال ۱۳۵۷ تا ۲۲ بهمن سال ۱۳۹۷ به عنوان مشتم نمونه خروار ارایه می‌کنیم. البته این آمارها به آن معنا نیست که استان گلستان با این اقدامات، اکنون بهشت روی زمین شده است! نه این طور نیست، کاستی‌ها و کمبودهای بی‌شمار این منطقه که از رژیم پهلوی به

ارث رسیده، آنقدر زیاد است که با وجود این همه خدمات انجام شده در دوره جمهوری اسلامی، هنوز مشکلات زیادی دیده می‌شود. اما قابل انکار نیست که تلاش‌های انجام شده در طول چهل سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، چندین برابر حکومت ۵۷ ساله پهلوی‌ها است.

در شرایطی که دشمنان ملت ایران، در داخل و خارج کشور چنین وانمود می‌کنند که در دوره جمهوری اسلامی کاری نشده و هر پیشرفتی هست متعلق به گذشته است! عدم آرایه آمار خدمات بی‌شمار چهل ساله، موجب سوءاستفاده دشمنان می‌گردد. امام خمینی در تاریخ ۱۵ آذر سال ۱۳۵۹ در جمع استانداران سراسر کشور گفت:

دولت جمهوری اسلامی با وجود توطئه‌های بی‌شمار دشمنان، مخصوصاً جنگ‌های داخلی در کشور و هشت سال تجاوز رژیم صدام به ایران با حمایت همه‌دول امریکا، اروپا، شوروی، عربی و با توجه به تحریم‌های ظالمانه خارجی، در طول چهل سال گذشته خدمات فراوانی به ملت ایران ارایه نمود که حقاً در تاریخ ایران و همه انقلابات جهان بی‌نظیر است؛ به طوری که در این مدت بیش از صد هزار پروژه فقط در استان گلستان اجرا شده است

مرغ یک تخم می‌کند، ببینید چقدر هیاهو می‌کند و چه فریادها می‌زند! اما شما کار می‌کنید و سکوت. خیال نکنید که ما برای خدا سکوت می‌کنیم. خیر، برای خدا کارهایتان را بگویید. برای اینکه شیاطین در این مملکت دنبال این هستند که بگویند هیچ کاری نشده و جمهوری اسلامی آمد و هیچی، مثل اول! این بی‌انصاف‌ها که خودشان افسار گسیخته هستند و هر شرارتی می‌خواهند بکنند، حالا می‌گویند در این انقلاب کاری نشده است. در صورتی که جمهوری اسلامی، با همه گرفتاری‌هایی که داشته در ظرف یک سال و نیم، دو سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، بیشتر از طول سلطنت پهلوی کار کرده است، لکن گفته نمی‌شود. در هر صورت این هم جزو نقص است. ما باید هر کاری می‌کنیم، شماها آقایان هر کاری که می‌کنید عرضه کنید به مطبوعات و در رادیو-تلویزیون. آقای [شهید] باهنر می‌گفت: پانزده هزار مدرسه تمام شده و این پانزده هزار به قدر ثلث تمام این کارهایی است که از اول تا حالا ساخته‌اند. خوب، اینها باید گفته بشود تا مردم بفهمند که چقدر خانه ساخته شده است. چقدر مسجد ساخته شده است. چقدر حمام ساخته شده است. چقدر زمین احیا شده است. چقدر آسفالت شده است؛ کار زیاد شده است. باید این کارها را به مردم گفت که خیال نکنند کاری نشده؛ و شیاطین می‌گویند که کاری نشد، کاری نشد.^۱

۱. تلخیص از فرمایشات امام خمینی (ره)، صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۳۸۹، تاریخ ۱۵ آذر سال ۱۳۵۹ ش.

لذا آن همه درآمد و سرمایه ارزی، دردی از فقر و بدبختی مردم نکاست. به طوری که حتی در زمینه طرح‌های زیربنایی مخصوصاً تأمین آب، برق، گاز، آموزش و راه و سدسازی نیز بی‌توجهی شد. در نتیجه اغلب شهرها و روستاهای استان گلستان در حکومت پهلوی دچار مشکل بودند. چنان که طبق نامه مورخ ۲۷ شهریور سال ۵۷ سازمان تعاون روستایی گران و دشت، تمام روستاهای نوار مرزی این استان به جز روستای کُرنند، همه فاقد آب آشامیدنی لوله‌کشی و فاقد حمام بودند.

در آن دوره پس از ۵۷ سال حکومت پهلوی، با آن که نه تحریمی بود و نه مشکل بودجه، بلکه همه قدرت‌های شرق و غرب عالم از شاه حمایت می‌کردند و همه کالاها را به ایران می‌فروختند، اما متأسفانه هنوز بسیاری از محلات شهر مهم و معروفی مثل گرگان که پایتخت املاک شاه و درباریان محسوب می‌شد و تیمسار مزین نماینده مخصوص شاه در این شهر مستقر بود، باز دچار مشکل آب و برق و راه و رفاه بودند. چنان که طبق گزارش مورخ ۲۲ آبان سال ۵۷ محلات شاهرضا (امام رضای فعلی) و طول چشمه (الغدير فعلی) گرگان فاقد آب آشامیدنی بودند. علاوه بر این، سند فوق عمق نفوذ افراد زمین‌خوار را در سیستم اداری و سوءاستفاده از اراضی حاشیه شهر گرگان نشان می‌دهد.^۱

سخت‌گیری
سازمان اطلاعات امنیت کشور
س.ا.و.ا.ک

شماره ۱۰۵/۲۲۵۵۰
تاریخ ۵۷/۸/۲
پیوست

به ۲-۲
از ۱۰۵

درباره

ملنگرام

پرو ۱۷۲۲/۱۰۵-۳/۱۰/۵۶ و ۱۷۸۷/۱۰۵-۱۰/۱۰/۵۶ و ۲۰۴۹۵/۱۰/۵۶-۲/۲۰/۵۶

باتوجه به موقعیت شهرگرگان که بعضی از زمینهای داخل محدوده از خدمات شهری حتی آب آشامیدنی محرومند (مانند کوی شاهرضا بعضی از نقاط خیابان آریامهر و طول چشمه و غیره) و نفر از زمین‌خواران معروف با ساسی مظفرزاده (از بستگان بخشی) و کرمی از مدت‌ها قبل با خرید یک قطعه زمین ۶۰ هکتاری مزبونی بفکر اصال نفوذ و قراردادی زمین مزبور در داخل محدوده شهرگرگان و تفکیک و فروش آن بودند (که مراتب طی شماره های پیروی بطور مشروح باستحضار رسیده) ولی باتوجه به غیرقانونی بودن چنین عملی و ناراحتی و نارضایتی اهالی گرگان از چنین اصال نفوذ هائی پرونده امر در استانداری بطوریکه در آمد به بود لیکن طی یکی دو ماهه اخیر که وضع مازندران از لحاظ مسائل تخریبی و آتش سوزی مسئولان منطقه را از رسیدگی به چنین اصالی در نهجداشته بود در اواخر دوران خدمت مسئولان سابق استانداری مازندران و اوافل خدمت جناب استاندار جدید افراد مزبور با اصال تفکوز و حتی پرداخت رشوه موفق به انجام اصال تفکوز خود گردید و روز جاری در فرمانداری گرگان تعداد ۳۰ قطعه تفکیک شده از زمین مزبور بین کارمندان فرمانداری گرگان در حال قرعه کشی میباشد علیهذا باتوجه به سخنان روز گذشته جناب نخست وزیر و مشاهده چنین اصال غیرقانونی مانند گذشته در مردم ناباوری ایجاد و اصلاح است سریعاً در این مورد مجدداً رسیدگی گردد.

خسته اصلی کارمند/مأمور

دست ۱۳۰۰ ملنگرام ۱۳۰۰

۱. برای اطلاع بیشتر از اوضاع استان گلستان در دوره حکومت پهلوی رک: غلامرضا خارکوهی، استان گلستان در انقلاب/اسلامی، تهران، عروج، ۱۳۹۱، سه جلدی.

حتی در اجرای پروژه بزرگی مثل ساختمان تالار فخرالدین اسعد گرگانی در شهر گرگان
آنقدر حیف و میل و سهل انگاری شد که شش سال بعد نشست کرد و با زلزله کوچکی که در
آبان سال ۱۳۶۴ آمد دچار صدمات مهمی شد.

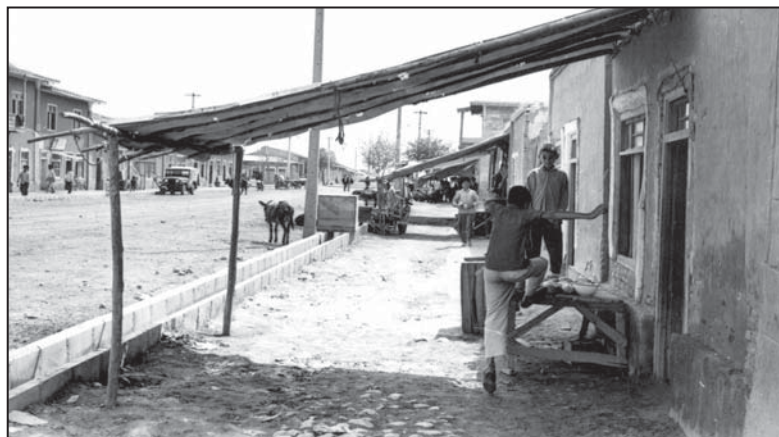
علاوه بر این، در سال ۵۷ بازار استان گلستان آکنده از محصولات خارجی بود. مثل برنج امریکایی، پنیر دانمارکی، گوشت استرالیایی، مشروبات الکلی، انواع لوازم خارجی، دکترهای هندی و... زیرا سیاست‌های غلط رژیم شاه در زمینه صنعت و کشاورزی موجب شده بود که حتی بسیاری از مواد غذایی مخصوصاً گندم و گوشت و لبنیات از کشورهای غربی وارد شود. لذا گندم از امریکا، گوشت یخ‌زده از استرالیا و آرژانتین و غیره وارد ایران و استان گلستان می‌شد. آقای شجاع‌الدین طباطبایی مسئول حزب رستاخیز شهرستان گرگان در سال ۱۳۵۵ در گزارشی نوشت:

زندگی تمام افراد این منطقه از بزرگ و کوچک از فعالیت در رشته کشاورزی تأمین می‌شود... بیش از هشتصد هزار نفر از سکنه محل و خانواده آنان و مهاجرین سایر استان‌ها و خانواده‌های کارگران مزارع کشاورزی در امر کشت و برداشت محصولات کشاورزی [استان گلستان] مشغول و از این مسیر زندگی می‌نمایند... بنابر این بهتر است که به جای اجرای سیاست واردات مواد غذایی و محصولات کشاورزی از خارج، با اجرای برنامه‌های حساب‌شده و دقیق به امر توسعه و بهبود کشت و برداشت محصولات کشاورزی به طور عملی توجه شود... و مملکت را از ورود مواد غذایی بی‌نیاز ساخت... کما اینکه روستانشینانی که تا چند سال قبل قسمت اعظم مواد غذایی خود و شهرها را از قبیل گندم، شیر، ماست، کره، تخم‌مرغ و مرغ، گوشت، حبوبات، پیاز، و میوه تأمین می‌نمودند، امروز دست از تولید برداشته و در اکثر دهات و روستاها، حتی تخم‌مرغ و کره و پنیر و میوه وارداتی مصرف می‌کنند... تمام مشکلاتی که در چند سال اخیر در مورد کمبودها دیده‌ایم، معلول این است که کشاورزی مملکت برنامه ندارد و نظام وضابطه‌ای برای آن وضع نشده است.^۱

علاوه بر این باید به اختلاف در آمد در شهر و روستا در زمان رژیم پهلوی اشاره کنیم که در دهه پنجاه به تدریج افزایش یافت، به طوری که بر مبنای مصرف سرانه، این اختلاف از حدود دو برابر در سال‌های ۱۳۴۴-۱۳۴۳ به حدود چهار برابر در سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۵۴ رسید^۲ و این نشانه فقیرتر شدن ۷۰-۶۰ درصد از جمعیت گرگان و دشت بود.

۱. آرشیو اسناد تاریخی مؤلف.

۲. حسین هنجی و فرهاد مهران، توسعه اقتصادی و نابرابری درآمد در ایران، تهران، بانک مرکزی و مرکز آمار ایران، ۱۳۵۶.

تصویری از شهر علی‌آباد کتول در سال ۱۳۵۷

در حالی که در آن دوره استان گلستان با وجود داشتن حدود ۶۰۰-۵۰۰ هزار هکتار اراضی قابل کشت و آب و هوای مستعد و نیروی انسانی فراوان، می‌توانست با اعمال سیاست‌ها و برنامه‌های صحیح، به قطب کشاورزی کشور تبدیل شود و نقش بارزی در افزایش در آمد ملی ایفا نماید، در این میان گروه تحقیقات اقتصادی دانشکده حقوق دانشگاه تهران که وابسته به خود رژیم بود، با انجام پژوهشی به بررسی وضعیت تر کمن صحرا (دشت گرگان) پرداخت که نتایج آن حکایت از اوضاع ناهنجار اقتصادی و اجتماعی این منطقه دارد. گزارش فوق که در تابستان سال ۱۳۴۷ تهیه شده از این قرار می‌باشد:

در قسمت شمال و شرق گرگان، دشت وسیعی قرار دارد که بیش از نیم میلیون مردم تر کمن در آنجا به زندگی مشغول‌اند. اینان در نهایت سختی و تنگدستی زندگی کرده و در مقایسه با وضع سایر روستاییان حومه شهرستان گرگان وضع بسیار بدی دارند. آب آشامیدنی آنان از آب باران است و آب‌انبارهایی ساخته‌اند که در مواقع بارندگی آب باران در آن جمع شده و در تمام مدت سال از آب آن استفاده می‌شود و معلوم است آبی که یک سال در یک مکان به طور راکد نگه داشته شود به چه صورتی خواهد بود، و به طور یقین آب آن قابل آشامیدن نیست. لیکن در آن صحرای خشک و شور هزار همان آب مایه حیات انسان‌هایی است که مورد خشم و استثمار صاحبان سرمایه و کاخ‌ها قرار گرفته‌اند... اکثریت دهات تر کمن صحرا فاقد حمام

است و تعداد دهاتی که دارای حمام است انگشت شمار بوده و آن دهات محل سکونت تر کمن‌های ثروتمند می‌باشد. تعداد مستراح در دهات این منطقه بسیار اندک است و در بعضی از دهات به طور کلی اصلاً وجود ندارد و کمبود آب نیز مزید بر علت گشته است. در دهات نسبتاً بزرگ این منطقه دبستان‌هایی وجود دارد که اکثراً چهار کلاس است و به طور نمونه در یکی از دهات به نام «یامپی» که دویست خانوار جمعیت دارد مدرسه‌ای با چهار کلاس وجود دارد و دانش‌آموزانی که بخواهند کلاس پنجم و ششم را نیز بخوانند باید به پهلوی‌دژ [شهر آق‌قلای فعلی] که مرکز بخش است بروند، و چون راه دور است لازم است این دانش‌آموزان در آنجا سکونت اختیار کنند و بدی وضع اقتصادی باعث می‌شود که اکثریت قادر به ادامه تحصیل نباشند. تنها یک دبیرستان در مرکز بخش (پهلوی‌دژ) وجود دارد که تنها سیکل اول تدریس می‌گردد و کسانی که بخواهند ادامه تحصیل بدهند باید به گرگان بروند، و به طور کلی ادامه تحصیلات تنها مخصوص فرزندان عده قلیلی از تر کمن‌های ثروتمند می‌باشد...

زمین‌های زراعتی این منطقه از املاک خالصه و متعلق به دربار [خاندان پهلوی] است و قسمت عمده زمین‌های حاصل خیز این منطقه را عده‌ای پولدار و افسران بازنشسته [ارتش شاهنشاهی] در اختیار دارند... در این منطقه یک نوع حکومت نظامی برقرار است و ظلم و زور زیاد باعث ایجاد مردمی ترس زده شده و اکنون این مردم به صورت فتری هستند که با فشار آن را جمع کرده باشند و حادثه‌ای لازم است که این فتر را باز کند... فساد از قبیل تریاک و شیر و فحشا بسیار رایج است و... اکثراً به علت داشتن ناراحتی‌های زیاد و فقر اقتصادی، جهت تسکین آلام روحی خود به این ماده پناه می‌برند...^۱

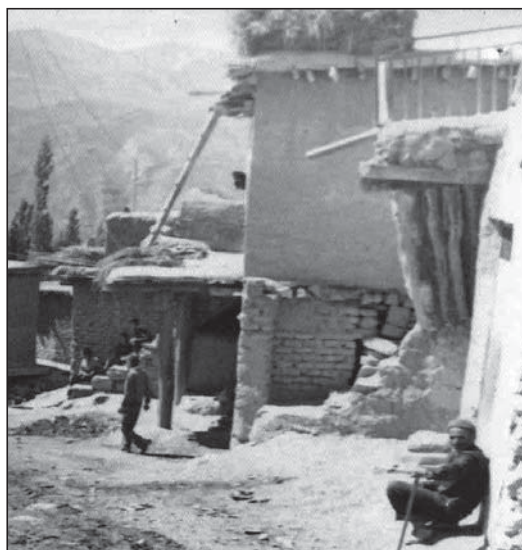
به این ترتیب در دوره پهلوی هر سال اقتصاد کشاورزان و معیشت روستاییان رو به افول گذاشت، به طوری که سهم بخش کشاورزی از درآمد ناخالص ملی از ۳۶/۶ درصد در سال ۱۳۳۸، با کاهش مداوم به ۸/۶ درصد در سال ۱۳۵۶ تنزل کرد و این نشانه زندگی سخت روستاییان و بدی وضع تولید کشاورزی در حکومت پهلوی بود.^۲ یکی از کارمندان اداره

۱. گروه تحقیقات اقتصادی، *مطالعات روستایی در ایران*، تهران، بی‌نا، ۱۳۵۷، ص ۸۵-۸۱.

۲. ابراهیم رزاقی، *اقتصاد ایران*، تهران، نی، ۱۳۶۷، ص ۲۰۹-۲۰۸.

املاک پهلوی گرگان مشاهدات خود را از آن سال‌ها چنین بیان می‌دارد:

من راننده مأمور وصول اداره املاک پهلوی بودم. مأمور وصول اموال گرگان سروان ارجمند اهل تهران بود که در سال ۱۳۵۲ حدود ۵۸ سال سن داشت. حوزه مأموریت ما هم از بندرگز شروع می‌شد و تاروستاهای واقع در حاشیه مرز ایران و ترکمنستان، یعنی از بندرگز تا بجنورد می‌رسید. حوزه مأموریت ما مثل چات و مراوه تپه و روستاها در آن زمان در فقر مطلق بودند. مخصوصاً ترکمن صحرا. اکثریت روستاها جاده، برق، آب و بهداشت نداشتند و واقعاً از نظر رفاهی زیر صفر بودند. فقر و بدبختی از چهار دیواری روستاها می‌بارید...^۱

سیمای فلاکت‌بار روستاهای استان گلستان در حکومت پهلوی

در چنین شرایطی فقر و بدبختی چنان بر شهرها و روستاهای استان گلستان غالب شده بود که گاهی مؤسسات خیریه خارجی برای فقرای این منطقه مواد غذایی می‌فرستادند. اما همین کمک‌ها هم توسط عوامل حکومت حیف و میل می‌شد و درست توزیع نمی‌گردید. به طور مثال در تاریخ ۱۳۴۱/۱۱/۱۰ تعداد ۲۲۲۲۲ کیسه آرد ۴۵ کیلویی توسط مؤسسه خیریه کاره-یکی از مؤسسات خارجی- برای کمک به مردم فقیر گرگان و دشت به وسیله قطار به گرگان ارسال شد. قرار بود این آردها با همکاری فرماندار و جمعیت شیر و خورشید سرخ به

۱. مصاحبه مؤلف با نامبرده.

تدریج بین افراد بی بضاعت تقسیم شود.

در گام نخست بنا شد ۱۰۰۰ خانواده از فقرای ساکن هفتاد روستای بخش رامیان نغری دو کیسه آرد دریافت نمایند. اما از گران تا رامیان مورد حیف و میل قرار گرفت تا آنجا که هیأتی از تهران برای بررسی به گران آمد و طباطبایی فرماندار گران برکنار شد. ولی فساد اداری چنان در حکومت پهلوی عمیق بود که از شخص شاه و خاندانش تا تیمسار مزین «نماینده مخصوص شاه در گران و گنبد و بجنورد» و فرماندار گران را در بر می گرفت. سند زیر تنها یک نمونه از گزارشات اینگونه حیف و میل ها و حق کشی ها در ادارات استان گلستان در دوره پهلوی است که از آشپز اسناد محرمانه ساواک (سازمان اطلاعات و امنیت رژیم پهلوی) استخراج شده است.

یکی دیگر از مشکلات و معضلات استان گلستان غارت مراتع پکر و چند هزار ساله استان گلستان بود که هر روز توسط شاه و وابستگان به دربار به یغما می‌رفت و تخریب می‌شد. به طور مثال تیمسار محمود امینی با مجوز وزارت کشاورزی در بهار سال ۱۳۵۵ دو هزار هکتار از مراتع این منطقه را تصاحب و نابود نمود.

به: سر جنگلداری کل منطقه گرگان و گنبد... شایسته است دستور فرمایید با همکاری و تشریک مساعی آقای محمود امینی از محدوده‌های مورد نظر با توجه به مدلول ماده ۵۶ بازدید به عمل آورده، ضمن تشریح تفکیک اراضی مزبور، موقعیت آن را از لحاظ وضع ثبتی با ارسال یک برگ کروکی مربوطه گزارش، ضمناً مرتعی نیز به مساحت ۲۰۰ هکتار جهت تأمین نظر نامبرده انتخاب و مراتب را اعلام دارند.

امضاء معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و رئیس سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور.^۱

رئیس سازمان جنگل‌ها در حالی دستور بذل و بخشش دو هزار هکتار از مراتع ملی استان گلستان را به یکی از سران رژیم شاه به نام تیمسار محمود امینی می‌دهد که یک روستایی فقیر اجازه نداشت حتی ۲۰۰ متر از این گونه مراتع را برای ساخت کومه‌ای جهت سرپناه خانواده خود تصاحب نماید.

البته بذل و بخشش‌های منابع ملی به همین جا ختم نمی‌شد، به طوری که در نامه زیر مربوط به تاریخ ۱۳۵۳/۳/۲ مشاهده می‌کنید جناب وزیر کشاورزی و منابع طبیعی شاهنشاهی ایران چنان با خیال راحت دستور تحویل هزاران هکتار جنگل از جنگل‌های مهم و حیاتی کشور از جمله استان گلستان را صادر می‌کند که گویی هزار برگ چغندر را می‌بخشد! مقتضی است دستور فرمایند، جهت اجرای طرح‌های توسعه عملیات دامپروری، نسبت به تحویل اراضی به شرح زیر:

۱. یک هزار هکتار زمین از اراضی ملی شده، واقع در جنوب شرقی شهرستان شاپور، کیلومتر ۱۰
۲. چهار صد هکتار زمین از مرتع قره آغل واقع در کیلومتر ۴۸ جاده تبریز - مراغه
۳. یک هزار هکتار اراضی جنگلی دلدن واقع در کیلومتر ۷۰ جاده گرگان - شاهپسند به سازمان دامپروری کشور، اقدام لازم معمول و نتیجه را گزارش نمایند.^۲

۱. آرشیو قدیم اداره کل منابع طبیعی

۲. همان.

علاوه بر این، در بعد سیاسی نیز شاه و سازمان‌های دولتی و مراکز قدرت در شهرها و روستاها، مردم و کارمندان و کارگران و کسبه را برای عضویت در حزب رستائیز که تنها حزب سیاسی کشور بود و زیر نظر شخص شاه قرار داشت اجبار می‌کردند. زیرا شاه گفته بود هر کس مخالف این حزب است از کشور خارج شود. کسانی که حاضر به عضویت در این حزب نبودند از حقوق شهروندی محروم می‌شدند. بر همین اساس مردم در انتخاب نمایندگان مجلس نیز نقشی نداشتند. زیرا دولت شاهنشاهی هر کس را که مورد قبولش بود نامش را از صندوق به عنوان برنده انتخابات اعلام و وارد مجلس شورای ملی می‌کرد. به عنوان نمونه در سال

در حالی که قیمت فروش نفت ایران در جهان در دوره پهلوی به چهار برابر افزایش یافته بود و درآمدهای ارزی ایران چهار برابر شده بود، ولی شاه به جای آنکه این پول هنگفت را صرف پیشرفت و رفاه زندگی مردم نماید، صرف ساخت و خرید ملک و کاخ در داخل و خارج کشور برای خود و همسر و فرزندان و برادران و خواهرانش نمود، و به ژنرال‌های درباری بذل و بخشش کرد و به خرید تجهیزات نظامی از امریکا و انگلیس پرداخت

۱۳۰۲ سید محمدعلی شوشتری و در سال ۱۳۱۱ علی‌قلی خان هزارجریبی و در سال ۱۳۱۶ محسن همراز از حوزه انتخابیه گرگان و نیز در سال‌های ۱۳۱۱ و ۱۳۱۶ محمد آخوند از حوزه انتخابیه گنبد قابوس به عنوان نماینده ترکمن‌ها با دستور مستقیم دولت رضاخان از تهران به عنوان نماینده مجلس تعیین شدند و به دروغ از صندوق آرای مردم سر بر آوردند و به مجلس شورای ملی راه یافتند. بعد از کودتای ۲۸ مرداد سال ۳۲ تا سال ۵۷ نیز مقامات ارشد وابسته به دربار، فهرست افراد مورد نظرشان را طی جلسه محرمانه‌ای با هم انتخاب نموده و توافق می‌کردند که چه کسانی به عنوان برنده انتخابات هر حوزه در مناطق مختلف کشور تعیین و اعلام شود.

انتصاب نمایندگان استرآباد و گرگان توسط خاندان پهلوی

رئیس تپ شمال، سخناً کشف نمایید

چون برای نمایندگی استرآباد سید محمدعلی شوشتری^۱ و میرزا عبدالله خان در نظر گرفته شده، لازم است در انتخاب آنها اهتمام وافی به عمل آورید. نمره ۲۹۸۴ وزیر جنگ و فرمانده کل قشون

۱- سید محمدعلی شوشتری، فرزند آیت‌الله سید حسن مجتهد شوشتری جرایری، در دوره پنجم مجلس شورای ملی از شهرستان گرگان مطلقاً عادی خود به سمت نمایندگی انتخاب گردید. پس از پایان دوره مجلس به سمت مأمور مخصوص و رئیس تفهیش آستان قدس رضوی منصوب شد و از سال ۱۳۰۷ تا ۱۳۱۷ در سمت مربر مشغول بود. در سال ۱۳۱۷ به وزارت کشور منتقل شد و تا دوره شانزدهم مجلس شورای ملی، در سمت مشاور حقوقی و مستشار قضایی مشغول فعالیت بود. وی مجدداً

بخش دوم: خدمات چهل ساله جمهوری اسلامی در استان گلستان استقلال اداری و استان شدن منطقه

تأسیس استان گلستان - مستقل از مازندران - یکی از مهمترین دستاوردهای جمهوری اسلامی در این منطقه می‌باشد. زیرا منطقه استرآباد قرن‌ها بود که ایالتی مستقل و زیر نظر حکومت مرکزی محسوب می‌شد. اما متأسفانه در حکومت پهلوی این منطقه تبدیل به گرگان و دشت شد و زیر مجموعه جغرافیایی استان مازندران قرار گرفت. با آنکه بیشترین درآمد ملکی خاندان پهلوی از این منطقه بود ولی همواره در تقسیم بودجه عمرانی و اجتماعی حق مردم گرگان و دشت نادیده گرفته می‌شد و کمترین اعتبارات دولتی در اینجا خرج می‌شد. تا اینکه پس از حدود نیم قرن تلاش و اعتراض مردم این منطقه، استقلال اداری گرگان و دشت به نام استان گلستان، در آذرماه سال ۱۳۷۵ در کابینه دوم ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی تصویب و محقق شد. سپس ده‌ها اداره کل جدید تأسیس گردید، و به تدریج سی شهر و شهرستان با ادارات مختلف در این استان راه‌اندازی شد و به خدمات اقتصادی، عمرانی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی پرداختند.

علاوه بر این، یکی دیگر از دستاوردهای جمهوری اسلامی در استان گلستان تأسیس نهادهای مختلف انقلابی در این منطقه بود که فارغ از بروکراسی پیچیده اداری خدمات بی‌شماری به مردم شهرها و روستاها ارائه نمودند. مخصوصاً کمیته انقلاب اسلامی، سپاه پاسداران، بسیج مستضعفین، شوراهای اسلامی شهر و روستا، اداره اطلاعات، جهاد سازندگی، کمیته امداد امام، بنیاد شهید، امور تربیتی، بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی فرمان امام، ستاد نماز جمعه، جهاد دانشگاهی، هیأت هفت نفره، بنیاد مسکن و...

خدمات راه‌سازی

قبل از انقلاب در استان گلستان فرودگاه مسافربری وجود نداشت اما اکنون^۱ گرگان از بزرگ‌ترین فرودگاه بین‌المللی دارد و سالانه حدود ۷۵ هزار نفر به این فرودگاه وارد و از آن خارج می‌شوند.

در رژیم پهلوی این منطقه فاقد بزرگراه بود. اما اکنون بیش از ۲۷۸ کیلومتر بزرگراه فنی و چراغانی داریم. یعنی خدمات جمهوری اسلامی در چهل سال گذشته نسبت به ۵۷ سال حکومت پهلوی ۲۰۰ برابر شده است.

از طرف دیگر قبل از انقلاب اغلب راه‌های روستایی استان گلستان جاده خاکی بودند و

۱. در این مقاله هر جا کلمه «اکنون» و «در حال حاضر» آمده منظور بهمن سال ۱۳۹۷ است.

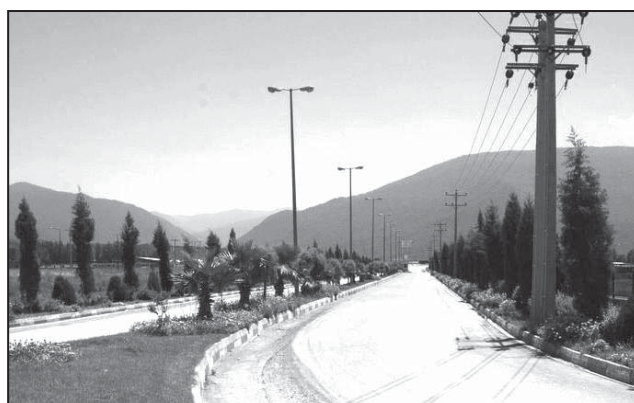

تنها ۲۵ روستا دارای راه آسفالت بودند. ولی اکنون ۹۵۵ روستا از راه روستایی مناسب و استاندارد برخوردارند.

قبل از انقلاب فقط ۸۷ کیلومتر از راه‌های روستایی استان گلستان آسفالت بود. ولی امروز راه‌های روستایی آسفالت شده استان به ۲۶۷۰ کیلومتر افزایش یافته و به سی برابر رسیده است. در سال ۵۷ فقط یک درصد از جمعیت روستایی استان گلستان از راه آسفالت بهره‌مند بودند، ولی الان بیش از ۹۸ و نیم درصد مردم روستاها از جاده آسفالت برخوردارند. قبل از انقلاب طول راه‌های شوسه و آسفالت روستایی استان ۳۳۴ کیلومتر بود ولی الان ۳۱۵۰ کیلومتر است. یعنی خدمات جمهوری اسلامی نسبت به دوره شاه، بیش از ۹ برابر افزایش یافته است.

در زمان رژیم پهلوی هیچ پل عابر پیاده‌ای در استان گلستان وجود نداشت. اما بعد از انقلاب اسلامی ۶۵ عدد پل عابر پیاده برای آسایش مردم احداث شده، یعنی در این زمینه رشد ۶۵ برابری داشته‌ایم.

علاوه بر این، پل‌های مواصلاتی در راه‌های روستایی استان گلستان از ۷۲۰ پل در سال ۵۷، به ۳۵۹۳ پل در سال ۹۷ رسیده است که رشد ۵ برابری را نشان می‌دهد.

توسعه خط آهن گرگان - اینچه‌برون تا مرز ترکمنستان و اتصال به راه آهن آسیای میانه، به اضافه احداث بازارچه مرزی اینچه‌برون با مغازه‌ها و اجناس فراوان بعد از پیروزی انقلاب نیز قابل توجه است.

قبل از انقلاب در استان گلستان سازمان بندر و دریانوردی وجود نداشت اما از سال ۸۶ که این سازمان افتتاح و احداث شده تاکنون ۳۹۰ شناور تفریحی، خدماتی و صیادی در استان وجود دارد.

آب آشامیدنی روستایی و کشاورزی

در مدت ۵۷ سال حکومت پهلوی در استان گلستان تعداد روستاهای دارای آب شرب سالم ۱۵۰ روستا بود. اما در دوره چهل ساله دولت جمهوری اسلامی، این تعداد بارشد ۵/۵ برابری اکنون به ۸۵۲ روستا رسیده است. لذا در حال حاضر ۸۱ درصد از روستاهای استان گلستان از آب شرب سالم و لوله کشی و بهداشتی برخوردارند.

بعد از انقلاب برای اولین بار در استان گلستان ۱۵۳۰ کیلومتر از مسیر رودخانه‌ها نقشه برداری و تعیین حد حریم و بستر شده است. همچنین بعد از انقلاب ۲۸ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان گلستان زهکشی شده در صورتی که در دوره پهلوی هیچ کاری در این زمینه نشده بود.

تعداد سدهای استان گلستان قبل از انقلاب دو سد بود ولی اکنون به دوازده سد افزایش یافته و شش برابر شده است. ظرفیت آگیری سدهای بزرگ استان گلستان قبل از انقلاب ۱۱۷ میلیون متر مکعب بود که اکنون ۴۴۸ میلیون متر مکعب است؛ یعنی چهار برابر رشد کرده است.

وسعت شبکه‌های آبیاری و زهکشی در استان گلستان قبل از انقلاب ۲۱۰۰۰ هکتار بود که اکنون به ۴۲۰۰۰ هکتار افزایش یافته، یعنی دو برابر شده است. در این مدت تأسیس ایستگاه‌های سنجش آب از ۱۸۴ عدد به ۷۲۶ ایستگاه رسیده که چهار برابر شده است. تأمین و انتقال آب در قبل از انقلاب ده میلیون متر مکعب بوده و اکنون ۱۳۳ میلیون متر مکعب یعنی سیزده برابر شده است.

وسعت آبیاری اراضی کشاورزی استان گلستان (چه به صورت سنتی و چه مدرن) در دوره پهلوی جمعاً ۳۷۰۰۰ هکتار بود. ولی الان به ۷۳۰۰۰ هکتار افزایش یافته است که از این مقدار قبل از انقلاب ۲۱۰۰۰ هکتار از اراضی به روش مدرن آبیاری می شدند ولی الان ۴۲۰۰۰ هکتار.

خدمات برق رسانی

تعداد روستاهای دارای برق استان گلستان از ۳۱۶ روستا در سال ۵۷، به ۱۰۳۱ روستا در سال ۹۷ رسیده است. یعنی خدمات جمهوری اسلامی بیش از سه برابر عملکرد رژیم شاه در این زمینه بوده است. به طوری که الان همه روستاهای استان از نعمت برق برخوردارند، به جز چند روستای تازه تأسیس و کوچک بیست خانواری. به همین جهت تعداد مشترکین برق استان گلستان از ۸۲۳۷۶ مشترک در سال ۵۷، به ۷۱۶۲۲۱ مشترک در سال ۹۷ رسیده که رشد حدود نه برابری را نسبت به قبل از انقلاب نشان می دهد.

همچنین طول خطوط توزیع نیروی برق استان گلستان نیز از ۲۶۵۹ کیلومتر در سال ۵۷، به ۱۵۱۵۵ کیلومتر در سال ۹۷ رسیده، یعنی خدمات جمهوری اسلامی قریب به پنج برابر رژیم شاه بوده است.

قبل از انقلاب تعداد چاههای آب کشاورزی برقرار شده در استان گلستان ۱۹۰ حلقه بود. ولی این رقم در دوره جمهوری اسلامی به ۵۵۳۳ حلقه افزایش یافته، یعنی عملکرد جمهوری اسلامی ۲۸ برابر بیش از عملکرد دوره شاه بوده است.

احداث مسکن برای نیازمندان

در رژیم پهلوی هیچ واحد مسکونی برای مردم مستضعف استان گلستان احداث نشده، ولی جمهوری اسلامی با همکاری نهادهای مختلف جهاد سازندگی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان، کمیته امداد امام خمینی، سپاه پاسداران، بسیج، و اداره کل مسکن و شهرسازی و... بعد از پیروزی انقلاب بیش از ۱۵۰ هزار واحد مسکونی برای مستضعفان و بی خانمان ها و نیازمندان احداث و بازسازی کرده اند. برخی از این مساکن مستقیماً توسط نهادهای دولتی احداث شده و برخی با پرداخت نقدینگی و اعطای زمین و مصالح ساختمانی در شهرها و روستاهای استان گلستان ساخته شده اند.

برخورداری از نعمت گاز

در زمان رژیم شاه استان گلستان فاقد لوله کشی گاز بود. این در حالی بود که کشور ما بالاترین مخازن گازی جهان را داشت. اما این گاز یا بی جهت سوزانده می شد و هوا را آلوده می کرد یا تقریباً رایگان و با حداقل قیمت به شوروی سابق ارسال می شد. ولی امروز از برکت انقلاب اسلامی ۱۰۰ درصد شهرهای استان گلستان و ۹۵ درصد روستاهای این منطقه دارای لوله کشی گاز هستند و ۲۸۴۰ کارخانه تولیدی و واحد صنعتی مختلف هم از سوخت گاز استفاده می کنند و ۶۴ جایگاه گازرسانی (CNG) هم مخصوص اتومبیل ها در نقاط مختلف استان احداث شده که نقش اساسی در رفاه و آسایش مردم دارند.

جنگل و مرتع

قبل از انقلاب در استان گلستان تنها ۳۰۹۸ هکتار جنگل کاری شده بود، ولی این رقم بعد از انقلاب به ۷۶۵۹۱ هکتار افزایش یافت، یعنی حدود ۲۵ برابر رشد داشته است. قبل از انقلاب تنها دو پارک و تفرجگاه جنگلی جمعاً به وسعت ۱۱۰۰ هکتار در استان گلستان وجود داشت، ولی الان ۱۷ نقطه پارک و تفرجگاه جنگلی به وسعت ۵۷۰۵ هکتار داریم. علاوه بر این بعد از انقلاب سیزده بوستان (پارک) روستایی به وسعت ۲۵ هکتار در استان گلستان احداث شده که قبل از انقلاب حتی یک مورد هم وجود نداشت.

بعد از انقلاب برای اولین بار حدود ۲۰۰۰۰ هکتار از اراضی مخروبه جنگلی برای کاشت درختان سریع رشد مثل اوکالیپتوس جهت زراعت چوب به متقاضیان واگذار شده تا در صنایع چوب بهره برداری شود. در صورتی که قبل از انقلاب چنین کاری نشده بود و حتی بسیاری از جنگل های پر طراوت استان گلستان به نظامیان وابسته به دربار شاه اهدا می شد و آنها نیز درختان جنگلی را می بریدند و لوبیا روغنی می کاشتند. به همین جهت بسیاری از جنگل های این منطقه بعد از ملی شدن توسط شاه در دهه چهل و پنجاه به دست خود درباریان نابود شد.

اکنون پنج پایگاه و ایستگاه اطفاء حریق جنگل در استان گلستان احداث شده و برای حفاظت از منابع طبیعی ۸۰ درصد ماشین آلات و تجهیزات انفرادی و گروهی برای اطفاء حریق مهیا شده که در قبل از انقلاب یک مورد هم وجود نداشت.

علاوه بر این، برای اولین بار در دوره جمهوری اسلامی ۲۱ هزار هکتار در اراضی مرتعی کُپه کاری صورت گرفته، و در سطح ۴۰۰ هکتار نیز گیاهان دارویی کاشته شده، چهار نهالستان برای تولید نهال مرتعی احداث شده، برای ۱۲۸۰۰۰۰ هکتار از اراضی ملی

در دوره پهلوی هر سال اقتصاد کشاورزان و معیشت روستاییان رو به افول گذاشت، به طوری که سهم بخش کشاورزی از درآمد ناخالص ملی از ۳۶/۶ درصد در سال ۱۳۳۸، با کاهش مداوم به ۸/۶ درصد در سال ۱۳۵۶ تنزل کرد و این نشانه زندگی سخت روستاییان و بدی وضع تولید کشاورزی در حکومت پهلوی بود

به نام منابع طبیعی سند مالکیت صادر شده، در ۲۵۰۰ هکتار از اراضی شیبدار نهال‌های مثمر کاشته و علوفه کاری انجام شده، در ۲۴۰۵۰ هکتار از مناطق کانون‌های بحرانی طرح‌های بیابان‌زدایی اجرا گردیده، در مناطق شیبدار ۱۳۰۰ هکتار تراسبندی انجام شده، به اضافه در ۴۶۹۰۰۰ هکتار از اراضی استان گلستان عملیات آبخیزداری اجرا شده، همچنین تعداد ۱۶۳ بند خاکی و تعداد ۵۵۳ سازه گابیونی و بتنی و سنگی در حوزه‌های آبخیز برای حفظ منابع طبیعی احداث شده، که تمام موارد فوق از جمله اقداماتی است که فقط در دوره جمهوری اسلامی انجام گرفته و در حکومت پهلوی سابقه ندارد.

خطوط مخابراتی

قبل از انقلاب ۸۲۰۰ شماره تلفن ثابت در استان گلستان فعال بود ولی اکنون حدود ۶۰۰ هزار شماره، در زمان رژیم پهلوی حتی یک روستای استان گلستان دارای تلفن ثابت نبود. اما از برکت جمهوری اسلامی الان هزار روستای استان دارای تلفن ثابت می‌باشند. یعنی بیش از ۹۴ درصد از روستاهای استان تلفن ثابت دارند.

قبل از انقلاب تلفن همراه در ایران و استان گلستان وجود نداشت، ولی الان ۱۳۴۸۳۰۴ خط تلفن همراه اول در این استان فعال است و تقریباً به همین تعداد هم خطوط تلفن ایرنسل و رایتل وجود دارد.

همچنین قبل از انقلاب در هیچ روستایی اینترنت نبود، ولی الان بیش از ۸۷۲ روستای استان گلستان دارای اینترنت هستند. به عبارت دیگر الان ۹۲ درصد از روستاهای استان اینترنت دارند.

واحدهای صنعتی و تولیدی

تعداد واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از ۵۶ واحد در سال ۵۷ به ۹۲۵ واحد در سال ۹۷ رسیده است که نشان می‌دهد خدمات جمهوری اسلامی در این زمینه نسبت به قبل از انقلاب ۱۶/۵ برابر رشد داشته است. همچنین میزان سرمایه‌گذاری در واحدهای صنعتی از ۴۵ میلیارد ریال در سال ۵۷ به ۲۰۱۴۴ میلیارد ریال در سال ۹۷ رسیده است که

رشد ۴۴۷ برابری را نشان می‌دهد. میزان اشتغال در واحدهای صنعتی در سال ۵۷ از تعداد ۴۲۳۰ نفر به ۲۲۵۱۰ نفر در سال ۹۷ رسیده که تقریباً ۵/۵ برابر شده است.

صدا و سیما

قبل از انقلاب شبکه تلویزیونی مستقلی در استان گلستان وجود نداشت. اما بعد از انقلاب، هم شبکه استانی سیما در این منطقه راه‌اندازی شد و ساختمان و تجهیزات پیشرفته‌ای به این منظور در بالای تپه زیبای شهر گرگان احداث و مستقر گردید که اکنون به طور شبانه‌روزی برنامه پخش می‌کند؛ و هم پوشش تلویزیونی شبکه‌های سراسری تهران در این منطقه توسعه یافت. لازم به ذکر است که قبل از انقلاب فقط دو کانال تلویزیونی شبکه سراسری در استان گلستان قابل مشاهده بود که بسیاری از نقاط هم نقطه کور و غیر قابل مشاهده بودند. البته اغلب مردم هم به لحاظ اعتقادی تلویزیون را به خاطر برنامه‌های مبتذل آن قبول نداشتند و هم به خاطر گرانی آن قادر به خریدش نبودند. آنها هم که داشتند سیاه و سفید بود.

رادیو گرگان تا سال ۵۷ دارای استقلال نبود و زیر نظر مرکز رشت در استان گیلان قرار داشت. قدرت فرستنده رادیو گرگان قبل از انقلاب ده کیلووات با چند ساعت برنامه فارسی و ترکیمنی بود. اما این رادیوی کوچک شاهنشاهی، از برکت جمهوری اسلامی امروز تبدیل به سه فرستنده پر قدرت و دیجیتالی و مدرن در استان گلستان شده که دارای مجهزترین و مدرن‌ترین تجهیزات رادیویی است. شامل:

الف. فرستنده رادیویی ۲۲ بهمن گرگان؛ که به طور شبانه‌روز به پخش برنامه‌های تولیدی و محلی صدای فارسی مرکز گلستان و همچنین تقویت و پخش برنامه‌های شبکه سراسری صدای جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد.

ب. فرستنده رادیویی ۱۲ فروردین بندر ترکمن؛ یکی از فرستنده‌های پر قدرت کشورمان محسوب می‌شود و در کرانه دریای خزر واقع شده و روزانه شانزده ساعت پخش دارد که پنج ساعت آن برون‌مرزی ترکیمنی، یک ساعت محلی ترکیمنی، یک ساعت تقویت روسی و نه ساعت آن هم تقویت و پخش شبکه سراسری جمهوری اسلامی ایران است. این فرستنده، کشور ترکمنستان و بخش‌هایی از سایر جمهوری‌های آسیای مرکزی و بخشی از افغانستان را تحت پوشش دارد و در بخش درون‌مرزی و محلی هم کل استان گلستان و بخشی از خراسان شمالی را پوشش می‌دهد.

ج. فرستنده رادیویی گنبد کاووس؛ این فرستنده در قسمت غربی شهرستان گنبد واقع شده و یکی از فرستنده‌های پر قدرت و در حال فعالیت می‌باشد.

یکی دیگر از مشکلات و معضلات استان گلستان غارت مراتع بکر و چند هزار ساله استان گلستان بود که هر روز توسط شاه و وابستگان به دربار به یغما می‌رفت و تخریب می‌شد. به طور مثال تیمسار محمود امینی با مجوز وزارت کشاورزی در بهار سال ۱۳۵۵ دو هزار هکتار از مراتع این منطقه را تصاحب و نابود نمود

علاوه بر این، یکی از ثمرات جمهوری اسلامی تأسیس شبکه تلویزیونی مستقل در استان گلستان است که از نیمه اول سال ۱۳۷۸ رسماً به بهره‌برداری رسید و اکنون شاهد پوشش ۹۹ درصدی تلویزیون در سطح استان گلستان می‌باشیم. مجموعه ساختمان تولید و پخش صدا و سیما، مرکز گلستان در زمینی به وسعت ۴۶ هزار متر مربع واقع شده و دارای یازده هزار متر مربع زیربناست و یکی از بهترین مراکز رادیویی و تلویزیونی کشور به شمار می‌رود. این مجموعه مجهز به سه استودیوی تولید و دو استودیوی پخش (فارسی و برون مرزی ترکیمنی)، یک

استودیوی تولید و پخش سیما، بخش‌های ادیت و بازشنوایی، فنی، واحدهای تولید فارسی، ترکیمنی محلی و برون مرزی، خبر، صیانت و حفاظت اسناد، آرشیو و کتابخانه، مالی و اداری، نمازخانه، سالن ورزشی جام جم، رستوران و... است. در مجموع صدا و سیما، مرکز گلستان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با یک ایستگاه فرستنده پر قدرت تلویزیونی، ۱۲۱ ایستگاه زمینی و ماهواره‌ای و رله تلویزیونی، برنامه‌های مختلف شبکه‌های سراسری و محلی سیما را به سمع و نظر مردم استان می‌رساند. این مرکز گلستان با تعهد ۴۱۰۰ ساعت تولید رادیویی در سال و ۱۴۸۳ ساعت تولید تلویزیونی در سال، و پخش ۲۴ ساعته در حال فعالیت می‌باشد. لذا پیشرفت‌های صدا و سیما در این استان و سراسر کشور مدیون جمهوری اسلامی است. از سوی دیگر بسیاری از برنامه‌ها در دوره حکومت پهلوی، مبتذل و مروج فرهنگ غربی بود. ولی اکنون برنامه‌های صدا و سیما، سالم و سازنده و با رویکرد فرهنگ و ارزش‌های مذهبی و ایرانی و در جهت تربیت و تعالی جسم و روح انسان‌ها پخش می‌شود.

سیلوسازی در استان

یکی از دستاوردهای مهم جمهوری اسلامی احداث سیلوی گندم توسط مهندسان ایرانی بود. این در حالی است که قبل از انقلاب تمام سیلوهای کشور توسط شرکت‌های اروپایی با هزینه گزاف ساخته می‌شدند. در این راستا در دوره پهلوی تنها دو سیلوی گندم - به ظرفیت جمعاً حدود ۳۲ هزار تن - در شهرهای گرگان و گنبد وجود داشت. ولی طی چهل سال بعد از پیروزی انقلاب این رقم به ۳۳ سیلو افزایش یافت، که ظرفیت آنها جمعاً بیش از ۸۰۰۰۰۰ تن است و همه این سیلوهای بعد از انقلاب به دست مهندسان ایرانی احداث شده است.

احداث ده‌ها سیلوی گندم در شهرهای مختلف استان گلستان بعد از انقلاب

توسعه ورزش همگانی

زمین‌های ورزشی روباز از ۱۰۴۰۲۵ مترمربع در سال ۵۷ به ۵۷۸۷۰۰ مترمربع در سال ۹۷ رسیده که رشد ۵/۶ برابری را نشان می‌دهد. فضاهای ورزشی سرپوشیده از ۴۹۷۵ مترمربع در سال ۵۷ به ۱۸۱۲۲۷ مترمربع در سال ۹۷ رسیده که رشد ۳۶/۵ برابری را نشان می‌دهد. علاوه بر این، در سال ۵۷ استان گلستان تنها شانزده سالن ورزشی داشت که سالن آزادی گرگان مهمترین آن بود. اما امروزه شاهد ۱۱۳ سالن سرپوشیده با مساحت ۱۱۶۰۶۴ مترمربع و ۸۸ فضای ورزشی روباز به مساحت ۷۷۵۱۱۸۵ مترمربع هستیم که از امکانات رفاهی بالایی برخوردارند. در سال ۵۷ تنها یک مجموعه ورزشی آزادی گرگان را داشتیم در حالی که ما هم اکنون دو استادیوم ۱۵۰۰۰ نفری گنبد و ۵۰۰۰ نفری کریم آباد گرگان را با ویژگی‌های بهتر از استادیوم آزادی در استان گلستان داریم. لذا بعد از انقلاب ما در زمینه تأسیس و توسعه سالن و فضای ورزشی حدوداً رشد ۸۰۰ درصدی داشته‌ایم. در زمان شاه، استان گلستان حتی یک ورزشگاه بانوان نداشت ولی بعد از انقلاب پانزده سالن اختصاصی برای بانوان ساخته شده است. برای اولین بار در گلستان بعد از انقلاب رشته ورزشی کبدی کشور در این استان تشکیل و راه‌اندازی شد. همچنین برای اولین بار بعد از انقلاب استان گلستان میزبان چهار رویداد بین‌المللی و جهانی در ورزش بود. برای اولین بار بعد از انقلاب، روستاهای استان گلستان دارای ۲۲۵ خانه ورزش، سالن ورزش و زمین ورزشی شدند. علاوه

بر این ۲۱۲ مکان ورزشی از طریق ماده ۸۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی به بخش خصوصی واگذار شده است. استان گلستان بعد از پیروزی انقلاب برای اولین بار شاهد کسب رتبه‌های قهرمانی و مدال طلا توسط ورزشکاران گلستانی در مسابقات جهانی، آسیایی و کشوری شد. حتی در سال‌های اخیر مسابقه مهم ورزشی به صورت بین‌المللی در رشته‌های کبیدی، ووشو جام پارس، بسکتبال غرب آسیا و تور جهانی والیبال ساحلی در استان گلستان برگزار شد.

دانشگاه و آموزش عالی

مراکز آموزش عالی استان گلستان در قبل از انقلاب شش واحد بوده به نام: آموزشگاه جنگل و مرتع گرگان، انستیتوی فنی علی‌آباد کتول، کشاورزی گنبد، آموزشگاه پرستاری بویه گرگان، به اضافه دو مرکز دانشسرای تربیت معلم گرگان و سد و شمشگیر. اما در سال ۱۳۹۷ بر اساس آخرین آمار تعداد مراکز آموزش عالی با محاسبه علمی کاربردی در استان گلستان نود دانشگاه می‌باشد.

تعداد دانشجویان استان گلستان در قبل از انقلاب اسلامی حدود سیصد نفر بوده‌اند. اما بر اساس آمار سال ۱۳۹۷ اکنون حدود ۷۳۰۰۰ دانشجو در مقاطع مختلف تحصیلی در مراکز آموزش عالی استان مشغول تحصیل می‌باشند.

تعداد رشته‌های دانشگاهی استان گلستان قبل از انقلاب حدود ده رشته بوده، اما در حال حاضر حدود ۱۸۰ رشته دانشگاهی در استان گلستان وجود دارد. قبل از انقلاب در استان گلستان در مقطع تحصیلات تکمیلی دانشجو نداشتیم. اما در حال حاضر حدود ۱۵۰۰۰ نفر دانشجو در تحصیلات تکمیلی ارشد و دکتری مشغول تحصیل هستند.

قبل از انقلاب در استان گلستان اساتید عضو هیأت علمی نداشتیم جز حدود بیست نفر با مرتبه علمی مربی که در آموزشگاه جنگل و مرتع گرگان تدریس می کردند. اما در حال حاضر تعداد اساتید عضو هیأت علمی، حق التدریسی و استاد مدعو حدود ۳۶۳۰ نفر در استان گلستان می باشند.

قبل از انقلاب در استان گلستان دانشگاهی مختص خواهران نداشتیم ولی اکنون سه دانشگاه مختص خواهران داریم. علاوه بر این اکنون ۴۳۰۰۰ دانشجوی گلستانی دختر در مقاطع مختلف دانشگاهی مشغول تحصیل می باشند که تعداد ۸۰۰۰ نفر آنها در مقطع تحصیلات تکمیلی اشتغال دارند.

بهداشت و درمان

قبل از انقلاب تنها یک آموزشگاه پرستاری بویه گرگان را با ۷۶ دانشجو داشتیم. ولی الان یازده دانشکده با ۴۴۷۳ دانشجو در حوزه پزشکی و بهداشت و درمان در استان گلستان داریم. همچنین اکنون ۱۰۵ دانشجوی خارجی در رشته های پزشکی، دندان پزشکی و تخصص رادیولوژی در این استان مشغول به تحصیل می باشند در حالی که قبل از انقلاب چنین چیزی نداشتیم.

الان نوزده مرکز تحقیقات علوم پزشکی در استان گلستان وجود دارد که پیش از انقلاب حتی یک مورد هم نبود. میانگین سنی امید به زندگی در استان گلستان در زمان شاه ۵۷ سال بود که اکنون ۷۵ سال است. قبل از انقلاب تنها ۱۰ درصد خانواده ها به مراقبت های اولیه بهداشتی دسترسی داشتند ولی اکنون ۱۰۰ درصد آنها دسترسی دارند. قبل از انقلاب هیچ خانه بهداشتی در استان گلستان وجود نداشت اما اکنون ۶۰۹ خانه بهداشت احداث شده است.

در قبل از انقلاب ۱۵ درصد کودکان استان گلستان تحت پوشش انواع واکسیناسیون قرار داشتند. ولی بعد از انقلاب ۹۹ درصد تحت پوشش قرار گرفتند. به طوری که اجرای برنامه ملی ایمن سازی سلامت، در بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، منجر به ریشه کنی بیماری فلج اطفال، مالاریا، هاری، حذف بیماری سرخک، سرخجه و جذام و حذف بیماری کزاز نوزادی در استان گلستان گردید.

تعداد مراکز خدمات جامع سلامت روستایی قبل از انقلاب در استان گلستان چهار مرکز بهداشتی بود که اکنون ۹۸ مرکز است. تعداد مراکز خدمات جامع سلامت شهری قبل از انقلاب در استان گلستان دو مرکز بود که اکنون ۴۷ مرکز است. قبل از انقلاب تعداد شبکه

تأسیس استان گلستان - مستقل
از مازندران - یکی از مهمترین
دستاوردهای جمهوری اسلامی
در این منطقه می باشد. زیرا
منطقه استرآباد قرن ها بود که
ایالتی مستقل و زیر نظر حکومت
مرکزی محسوب می شد. اما
متأسفانه در حکومت پهلوی این
منطقه تبدیل به گرگان و دشت
شد و زیرمجموعه جغرافیایی
استان مازندران قرار گرفت

و مرکز بهداشت شهرستان دو مرکز بود که اکنون
چهارده مرکز در سطح استان گلستان فعال می باشند.
در حکومت پهلوی از میان هر ۱۰۰۰ نوزاد
روستایی متولد شده در استان گلستان ۱۰۴ نفر به
علت مشکل بهداشت و درمان در سال اول تولدشان
فوت می کردند ولی اکنون یازده نوزاد فوت می کنند.
قبل از انقلاب از هر ۱۰۰۰ کودک روستایی، تعداد
۱۱۰ کودک قبل از پنج سالگی به علت مشکل
بهداشت و درمان و فقر مالی خانواده فوت می کردند.
اما اکنون چهارده کودک می میرند.

همچنین در زمان شاه، میزان مرگ و میر زنان باردار روستایی در استان گلستان به دلیل
عوارض حاملگی و زایمان، از میان هر صد هزار زن روستایی ۲۴۵ نفر بود. ولی اکنون ۲۴ زن
فوت می کنند. پوشش زایمان ایمن برای زنان باردار گلستانی در قبل از انقلاب ۱۰ درصد
بود ولی اکنون ۹۹/۵ درصد است.

قبل از انقلاب در استان گلستان نه بیمارستان با ۶۰۰ تخت وجود داشت ولی اکنون ۲۵
بیمارستان با ۲۶۰۰ تخت وجود دارد. قبل از انقلاب هیچ تخت ویژه ای برای بیماران خاص
مثل بیماران بخش ICU، CCU، اطفال و نوزادان، ایزوله تنفسی، LDR (زایمان ویژه)، شیمی درمانی،
دیالیز و... وجود نداشت ولی اکنون ۷۹۳ تخت ویژه در بیمارستان های استان گلستان وجود دارد.
در آن زمان مرکز جراحی قلب در این استان وجود نداشت اما اکنون دو مرکز جراحی قلب
مشغول به فعالیت هستند. علاوه بر این، قبل از انقلاب سیزده آزمایشگاه تشخیص طبی در
استان گلستان وجود داشت ولی اکنون به ۹۷ آزمایشگاه افزایش یافته است.

تعداد واحدهای اورژانس در آن زمان فقط دو پایگاه بود که الان به ۵۲ پایگاه افزایش یافته
است. آن زمان پایگاه امداد و نجات بین شهری در استان وجود نداشت ولی پس از انقلاب
سیزده پایگاه بین شهری، به اضافه چهار پایگاه کوهستانی، دریایی و هوایی نیز تأسیس شده
است. قبل از انقلاب ده آمبولانس در استان گلستان وجود داشت و اکنون ۱۲۸ آمبولانس
در خدمت سلامت مردم است.

همچنین در آن زمان ۳۲ داروخانه در شهرهای استان گلستان فعال بود که اکنون به ۲۴۱
داروخانه افزایش یافته است. در آن زمان هیچ روستایی در این استان داروخانه نداشت اما
اکنون ۶۳ روستای استان گلستان دارای داروخانه است. قبل از انقلاب در این منطقه کارخانه

داروسازی وجود نداشت ولی اکنون دو کارخانه داروسازی فعال می‌باشند. آمارهای غیررسمی نشان می‌دهد که قبل از انقلاب حدود پنجاه پزشک در رشته‌های مختلف در استان گلستان فعالیت داشتند، ولی اکنون حداقل ۱۲۰۰۰ نفر از پزشک عمومی تا فوق تخصص در اینجا فعالیت می‌کنند.

آموزش و پرورش

خدمات بعد از انقلاب در زمینه تعلیم و تربیت فوق‌العاده زیاد است. به عبارت دیگر توسعه مدارس و دانشگاه‌ها در رشته‌های مختلف به طور گسترده در استان گلستان رشد داشته؛ به طوری که قبل از انقلاب حدود ۳۷ درصد از جمعیت ده تا ۴۹ ساله استان گلستان باسواد بودند، ولی اکنون حدود ۹۵ درصد باسوادند.

قبل از انقلاب کل مدارس ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان، فنی و حرفه‌ای و شبانه‌روزی استان گلستان جمعاً ۱۸۷ مدرسه بود که ۷۰۴۹۳ دانش‌آموز در آنها مشغول به تحصیل بودند. اما اکنون تعداد کل مدارس استان جمعاً ۷۳۴۱ مدرسه با ۳۳۷۳۹۶ دانش‌آموز است. به بیان دیگر تعداد مدارس استان گلستان در دوره جمهوری اسلامی حدود چهل برابر مدارس دوره پهلوی شده است.

آمار تعداد آموزشگاه‌های استان گلستان												
قبل از انقلاب (سال ۵۷)												
ابتدایی			راهنمایی			دبیرستان			فنی و حرفه‌ای			جمع کل
دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	
۷۲	۱۷	۸۹	۴۶	۸	۵۴	۲۳	۲	۲۵	۱۱	---	۱۱	۱۸۷
۸	۸	۱۶	۸	۸	۱۶	۲۳	۲	۲۵	۱۱	---	۱۱	۱۸۷
بعد از انقلاب (سال ۹۷)												
ابتدایی			راهنمایی			دبیرستان			فنی و حرفه‌ای			جمع کل
دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	دولتی	غیردولتی	جمع	
۱۱۳۶	۲۳۲	۱۳۶۸	۵۸۵	۶۷	۶۵۲	۳۷۳	۸۰	۴۵۳	۴۲	۶	۴۸	۷۳۴۱
۶۷	۶۷	۱۳۴	۶۷	۶۷	۱۳۴	۳۷۳	۸۰	۴۵۳	۴۲	۶	۴۸	۷۳۴۱

خدمات شهرداری‌ها

یکی از تحولات بزرگی که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در استان گلستان صورت گرفت توسعه و پیشرفت شهرهای منطقه است. در دوره پهلوی غالب محلات شهرهای این منطقه حتی دو شهر معروف گرگان و گنبد، خرابه بودند و شبیه کوره دهات‌ها؛ به طوری که خیابان‌ها و محلات مخروبه بودند و فاقد مدیریت شهری، و از نظر بهداشت و نظافت پر از مشکل. یک پارک شهر و گورستان خرابه، کوچه‌های تنگ و تاریک، مشکل فاضلاب و جوی‌های پر از موش و آشغال، کمبود حمل و نقل، فقدان کانال مناسب و مشکل سیل گیر بودن بسیاری از خیابان‌ها، فقر بهداشت و زیباسازی محیط شهری، بی‌توجهی به نمای ساختمان‌ها و مغازه‌ها، از جمله مشکلات شهرنشینی در استان گلستان بود. اما امروز انسان به هر شهری می‌رود زیبایی تحولات و دگرگونی‌ها را به خوبی مشاهده می‌کند. ما در اینجا بنا نداریم سی شهر استان را تک به تک مورد ارزیابی قرار دهیم بلکه فقط به دو شهر گرگان و گنبد اکتفا می‌کنیم. به طور مثال پیشرفت‌های شهر گنبد به این شرح است:

شهرداری‌های استان گلستان در دوره جمهوری اسلامی تلاش زیادی برای عمران و توسعه شهری به عمل آوردند

شهر گنبد کاووس قبل از انقلاب چهار بوستان داشت که اکنون به ۳۸ بوستان با رشد ۹۵۰ درصدی افزایش یافته. متراژ معابر شهری از ۳/۱ کیلومتر مربع به ۱۳/۷ کیلومتر مربع رسیده با ۴۵۰ درصد رشد. کل جدول کشی سطح شهر جمعاً ۲/۵ کیلومتر بود که اکنون ۱۱/۲ کیلومتر افزایش یافته با رشد ۴۵۰ درصدی. طول مسیرهای آسفالت شهر گنبد از

۲/۵ کیلومتر جمعاً به ۹/۷ کیلومتر افزایش یافته با رشد ۳۹۰ درصدی. تعداد میادین سطح شهر گنبد از پنج میدان به ۲۲ میدان افزایش یافته با رشد ۴۰۰ درصدی. تعداد المان‌های شهر از پنج مورد به پانزده مورد رسیده با رشد ۲۰۰ درصدی. تعداد پیمانکاران مشغول در مدیریت شهری گنبد از یک شرکت به چهل شرکت افزایش یافته با رشد ۴۰۰۰ درصدی. چراغ‌های راهنمایی و رانندگی از ۳۵ عدد به ۲۸۸ عدد افزایش یافته با رشد ۸۰۰ درصدی. تعداد مینی‌بوس‌ها و اتوبوس‌های عمومی از پنج دستگاه به ۵۴ دستگاه رسیده با رشد ۱۱۰۰ درصدی. تعداد تاکسی‌های شهری از ۴۸ دستگاه به ۹۵۹ دستگاه افزایش یافته با رشد ۲۰۰۰ درصدی. تعداد تاکسی تلفنی از یک آژانس به ۵۳ آژانس افزایش یافته یعنی رشد ۵۳۰۰ درصدی. قبل از انقلاب هیچ دوربین ترافیکی در شهر گنبد وجود نداشت اما اکنون ۳۲ عدد وجود دارد یعنی رشد ۳۲۰۰ درصدی. حداکثر ارتفاع ساختمان‌ها در گنبد سه متر بود ولی اکنون هجده متر است یعنی رشد ۶۰۰ درصدی. تعداد پل‌های روی رودخانه سه دهنه بود ولی اکنون شش دهنه است یعنی رشد ۲۰۰ درصدی. دریاچه مصنوعی و تفرجگاه قبل از انقلاب در گنبد نبود ولی اکنون دو فضای این‌چنینی وجود دارد با رشد ۲۰۰ درصدی.

احداث پارک‌های زیبا در مناطق مختلف استان بعد از انقلاب

در شهری مثل گرگان نیز در طول چهل سال بعد از انقلاب خیابان‌ها و کوچه‌ها آسفالت شده، کانال‌های انتقال فاضلاب و سیلاب به صورت سرپوشیده احداث شده. همچنین فلکه‌های زیبا و متعدد، و چهارراه‌های مختلف و چندین فرهنگ‌سرا، باشگاه‌ها، پارک‌های مختلف، پل‌های عابرپیاده، پل‌های زیرگذر و روگذر برای تسهیل در عبور و مرور احداث شده.

دیوارسازی رودخانه‌های داخل شهر، زیباسازی معابر عمومی، بازگشایی خیابان‌های جدید، احداث اتوبان‌های داخل و اطراف شهر، احداث المان‌ها، پیاده‌روها، تأسیس ترمینال‌های مسافربری جدید در گرگان و سایر شهرها، احداث خط کمربندی جدید، میادین میوه و تره‌بار، ساختمان‌ها و آپارتمان‌های مختلف، بازسازی و ساماندهی مزار شهدا و گورستان‌های عمومی، آماده‌سازی پارک‌های داخل شهری و جنگلی حاشیه شهرها با امکانات و جاده و وسایل ورزشی مناسب، تجهیز روشنایی معابر عمومی، احداث زیارتگاه‌های شهدای گمنام، احیاء و مرمت امام‌زاده‌ها و ساختمان‌های بافت قدیمی شهر، و صدها خدمت ارزنده دیگر از جمله اقداماتی است که توسط شهرداری‌ها برای رفاه حال شهروندان گرگان و سایر شهرهای استان گلستان بعد از پیروزی انقلاب ارایه شده است.

ردیف	نوع خدمت	سال ۱۳۵۷	سال ۱۳۹۷	مقایسه
۱	مترائ معابر شهری	۳/۱ کیلومتر مربع	۱۳/۷ کیلومتر مربع	۳۵۰٪ رشد
۲	تعداد ایستگاه‌ها	۴ عدد	۳۸ عدد	۹۵۰٪ رشد
۳	میزان جدول کشی سطح شهر	۲/۵ کیلومتر	۱۱/۲ کیلومتر	۴۵۰٪ رشد
۴	میزان آسفالت سطح شهر	۲/۵ کیلومتر	۹/۷ کیلومتر	۳۹۰٪ رشد
۵	تعداد میادین سطح شهر	۵ عدد	۲۲ عدد	۴۰۰٪ رشد
۶	تعداد المانهای سطح شهر	۵ مورد	۱۵ مورد	۲۰۰٪ رشد
۷	تعداد پیمانکاران مشغول در مدیریت شهری	۱ شرکت	۴۰ شرکت	۴۰۰۰٪ رشد
۸	چراغهای راهنمایی و رانندگی	۳۵ چراغ	۲۸۸ چراغ	۸۰۰٪ رشد
۹	تعداد اتوبوسها و مینی بوس های عمومی	۵ دستگاه	۵۴ دستگاه	۱۱۰۰٪ رشد
۱۰	تعداد تاکسی های شهری	۴۸ دستگاه	۹۵۹ دستگاه	۲۰۰۰٪ رشد
۱۱	مساحت سطح شهر	۷/۸ کیلو متر مربع	۳۰ کیلو متر مربع	۳۹۰٪ رشد
۱۲	تعداد ایستگاه های آتش نشانی	۱ ایستگاه	۴ ایستگاه	۴۰۰٪ رشد
۱۳	تعداد خودروهای آتش نشانی	۲ خودرو	۹ خودرو	۴۵۰٪ رشد
۱۴	زمان رسیدن به محل حادثه	۷ دقیقه	۴ دقیقه	۱۰۰٪ رشد
۱۵	تعداد سازمان های وابسته به شهرداری	۰	۲	۲۰۰٪ رشد
۱۶	تعداد دوربین های ترافیکی	۰	۳۲	۳۲۰۰٪ رشد
۱۷	تعداد (آژانس) تاکسی های تلفنی	۱ آژانس	۱۵۳ آژانس	۵۳۰۰٪ رشد
۱۸	ایجاد دریاچه مصنوعی و تفرجگاه	۰	۲ تفرجگاه و دریاچه	۲۰۰٪ رشد
۱۹	تعداد پل روی رودخانه	۳ پل	۶ پل	۲۰۰٪ رشد
۲۰	حداکثر ارتفاع ساختمان ها	۳ متر	۱۸ متر	۶۰۰٪ رشد
۲۱	ماشین بالابر -نردبانی برای ساختمان های بلند مرتبه و امداد و نجات	۰	۲ دستگاه	۲۰۰٪ رشد

دستاوردهای انقلاب اسلامی در مدیریت شهرداری گنبد کاووس

میراث فرهنگی و گردشگری

در دوره جمهوری اسلامی توجه به آثار تاریخی در استان گلستان بسیار بیشتر از دوره حکومت پهلوی بوده است. به طوری که قبل از انقلاب تنها ۳۷ مورد از آثار تاریخی استان

گلستان در فهرست آثار ملی کشور ثبت شده بود که اکنون این رقم به ۷۸۸ مورد افزایش یافته، یعنی ۲۱ برابر رشد کرده است.

قبل از انقلاب در استان گلستان تنها برای یکی از آثار تاریخی تعیین حریم شده بود ولی اکنون هفده اثر دارای تعیین حریم است که نقش مهمی در حفظ این آثار دارد. قبل از انقلاب هیچ یک از آثار ناملموس استان گلستان ثبت نشده بود ولی الان ۶۷ اثر از میراث ناملموس منطقه ثبت رسمی شده است. قبل از انقلاب هیچ موزه‌ای در استان گلستان نداشتیم ولی الان سیزده موزه داریم که در معرض دید مردم است. قبل از انقلاب هیچ یک از آثار طبیعی استان گلستان ثبت نشده بود ولی الان ۲۲ اثر از میراث طبیعی منطقه ثبت رسمی شده است. علاوه بر این، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی کارهای ارزشمند دیگری نیز در زمینه حفظ میراث فرهنگی و توسعه گردشگری صورت گرفته که از جمله حفاظت و مرمت بیش از پنج هزار قلم‌اشیای تاریخی و فرهنگی، ساماندهی بیش از هشت هزار قلم‌اشیای تاریخی و فرهنگی، ورود بیش از یازده هزار اشیای تاریخی و فرهنگی به اداره کل میراث فرهنگی استان گلستان به اضافه اختصاص صدها میلیارد ریال بودجه در این بخش می‌باشد؛ از جمله اینکه در سال ۱۳۹۷ حدود هفتاد میلیارد ریال به بخش موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی منطقه اختصاص یافته است. قبل از انقلاب در این استان پنج هتل و سه میهمان‌پذیر و هشت واحد پذیرایی بود که اکنون به شانزده هتل و نه میهمان‌پذیر و ۲۹ واحد پذیرایی رسیده است. اکنون استان گلستان دارای دو هتل، هفت هتل آپارتمان، پنج پانسیون، ۶۷ خانه مسافر، ۲۲ اقامتگاه بومگردی، چهار اقامتگاه سنتی، ۶۹ دفتر خدمات مسافرتی، پانزده سفره‌خانه سنتی می‌باشد که قبلاً چنین اماکنی وجود نداشته است. قبل از انقلاب ۲۰۸ اتاق و ۵۶۵ تخت برای پذیرایی از مسافران و گردشگران وجود داشت که اکنون به ۱۱۴۳ اتاق و ۴۷۵۳ تخت افزایش یافته است. ظرفیت واحدهای پذیرایی قبل از انقلاب در استان گلستان ۱۱۸۰ نفر بوده که اکنون به ۱۵۵۰۲ نفر رسیده است. علاوه بر این تعداد شصت واحد گردشگری با سرمایه ۲۵۰۰ میلیارد تومان و ۲۵۰۰ اتاق و ۵۴۰۰ تخت در استان در حال احداث است.

واگذاری زمین کشاورزی به روستاییان

یکی از خدمات مهم جمهوری اسلامی در استان گلستان به خانواده‌های فقیر ساکن روستاها، ارایه زمین کشاورزی به آنان بود که از یک هکتار تا چند هکتار را در بر می‌گرفت. در این راستا در طول چهل سال گذشته هزاران خانوار روستایی صاحب زمین شدند. به طور مثال از ابتدای سال ۵۹ تاکنون بیش از ۱۲۰۰۰ هکتار زمین کشاورزی توسط نهاد

هیأت هفت نفره زمین (مدیریت امور اراضی فعلی) استان گلستان به بیش از ۱۰۰۰ خانوار روستایی نیازمند تحویل داده شده است؛ همچنین در همین مدت جهت کمک به رونق کشاورزی تعداد ۱۷۰۲ دستگاه تراکتور و حدود ۸۴۰ دستگاه سایر ماشین آلات و ادوات کشاورزی از جمله موتور پمپ آب زراعی به اینگونه افراد تحویل گردیده است. اگر به این ارقام، آمارهای واگذاری بنیاد مستضعفان، بنیاد علوی، ستاد اجرایی فرمان امام، جهاد سازندگی، سپاه پاسداران و سایر نهادهای انقلابی استان گلستان را در طول چهل سال بعد از انقلاب اسلامی اضافه کنیم آنگاه درمی یابیم که جمهوری اسلامی چه خدمات فوق العاده‌ای به نیازمندان روستایی ارایه نموده است.

افزایش تولیدات مختلف

تولیدات اصلی استان گلستان از پنج محصول در حکومت پهلوی به چهارده محصول دوره جمهوری اسلامی افزایش یافت؛ به عنوان نمونه تولید سالانه رب گوجه‌فرنگی در سال ۵۷ از ۷۳۰۰ تن، به ۱۸۰۰۰ تن در سال ۹۷ رسیده که حدود ۲۵ برابر رشد داشته است. همچنین تولید سالانه آرد گندم از ۳۸۰۰ تن در سال ۵۷، به ۱۴۴۰۰۵۰ تن در سال ۹۷ رسیده، یعنی ۳۷۹ برابر رشد کرده است، تولید نئوپان از ۲۰۱۷۵۰ متر مکعب در سال ۵۷ به ۸۵۲۱۵۰ متر مکعب در سال ۹۷ رسیده، یعنی بیش از چهار برابر رشد داشته است. تولیدات الیاف و نخ مصنوعی از ۲۴۰۰ تن در سال ۵۷، به ۵۶۶۵۰ در سال ۹۷ رسیده، یعنی حدود ۲۴ برابر رشد کرده است. خوراک دام و طیور نیز از ۱۵۰۰۰ تن در سال ۵۷، به ۵۹۱۷۰۰ تن در سال ۹۷ رسیده، یعنی چهل برابر شده است.

همچنین تا پایان مهر ماه سال ۹۷ تعداد ۲۶ گروه صنعتی در قالب ۹۲۶ واحد تولیدی مشغول به فعالیت در استان گلستان می باشند. این تعداد در قبل از انقلاب (سال ۵۷) تنها چهار گروه صنعتی در قالب ۵۷ واحد تولیدی بوده است. تعداد گروه‌های صنعتی بعد از انقلاب نسبت به سال ۵۷، حدود ۶/۵ برابر شده است. علاوه بر این، در سال ۵۷، تعداد نه معدن به میزان ۲۵۰۰۰ تن در استان گلستان فعالیت می کردند. در حالی که این میزان در سال ۹۵ به ۵۶ معدن به میزان ۲۲۹۱۶۷۰ تن استخراج مواد معدنی (ذغال سنگ، سنگ لاشه آهکی، صدف، ید، سنگ آهک و سنگ نسوز) افزایش یافته است. یعنی بعد از انقلاب استان گلستان در استخراج مواد معدنی رشد نه برابری داشته است.

رونق صنایع گوناگون

تا پایان سال ۹۷ تعداد ۲۳ شهرک و ناحیه صنعتی در استان گلستان به بهره‌برداری رسیده، این در حالی است که قبل از انقلاب در این منطقه هیچ شهرک صنعتی وجود نداشته است. در حال حاضر مجموع شرکت‌های خدمات فنی-مهندسی استان گلستان ۳۵ مورد بوده که در زمینه‌های صنایع غذایی و دارویی، سیستم‌های مدیریت بهبود کیفیت، صنایع ماشین‌سازی و تجهیزات و... مشغول به فعالیت می‌باشند و در قبل از انقلاب این تعداد صفر بوده است. الان پانزده واحد صنعتی دانش‌بنیان در استان گلستان فعالیت می‌کنند در حالی که قبل از انقلاب یک مورد هم وجود نداشته است.

در قبل از انقلاب در حوزه صنعت، معدن و اصناف استان گلستان تعداد ۲۵۶۹ نفر اشتغال داشتند، ولی در سال ۹۷ این رقم به ۱۶۲۵۰۰ نفر افزایش یافته، یعنی بعد از انقلاب ۶۳ برابر شده است.

پس از انقلاب برای اولین بار، خدمات توسعه‌ای جدید در بخش صنعت، معدن و اصناف در استان گلستان شکل گرفت که شامل ایجاد شرکت‌های خدماتی فنی-مهندسی-شرکت‌های دانش‌بنیان-نظام مهندسی معدن-شرکت شهرک‌های صنعتی-شرکت نمایشگاه‌های استان-خانه صنعت و معدن-مراکز پژوهش صنعت و معدن-مراکز تحقیق و توسعه صنعتی-خدمات طراحی و مونتاژ آسانسور و... می‌باشد. این خدمات در قبل از انقلاب وجود نداشت. تعداد نمایشگاه‌های بزرگ برگزار شده در استان گلستان تا سال ۹۷، بیش از ۱۶۰ مورد بوده، در صورتی که قبل از انقلاب هیچ گونه نمایشگاه بین‌المللی و داخلی در این منطقه برگزار نشده است.

همچنین در استان گلستان میزان سرمایه‌گذاری در واحدهای صنعتی از ۴۵ میلیارد ریال در سال ۵۷، به ۲۰۱۴۴ میلیارد ریال در سال ۹۷ رسیده که رشدی ۴۴۷ برابری را نشان می‌دهد. در بخش معدن نیز در سال ۷۹، مقدار ۳۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری شده بود که این میزان در حال حاضر به ارزش ۷۹۰ میلیارد ریال می‌باشد.

قبل از انقلاب جذب سرمایه‌گذار خارجی در بخش صنعت و معدن و اصناف در استان وجود نداشت. ولی تا پایان مهرماه سال ۹۷ این میزان به دو فقره رسیده که ارزش سرمایه‌گذاری آن معادل ۱۲۷۵ هزار یورو می‌باشد. اکنون صادرات صنعتی استان گلستان به ۳۷۵ هزار تن در سال به ارزش ۲۲۵ میلیون دلار رسیده و این اقلام به ۲۸ کشور آسیایی و اروپایی صادر می‌شود. در حالی که قبل از انقلاب فقط بخشی از پنبه تولیدی صادر می‌شد. اکنون در استان گلستان تعداد ۴۴ آزمایشگاه صنعتی وجود دارند که در زمینه‌های

مختلف از جمله صنایع غذایی و کشاورزی، میکروبیولوژی، مکانیک و فلزشناسی، صنایع بسته‌بندی و سلولزی، صنایع شیمیایی، صنایع ساختمانی و معدنی، کالیراسیون، اوزان و مقیاس‌ها و آزمون دوره‌ای وسایل توزین و سنجش، برق و الکترونیک، و تعیین عیار فلزات گرانبها فعالیت می‌نمایند. این در حالی است که هیچ آزمایشگاه استاندارد در قبل از انقلاب در این منطقه وجود نداشت.

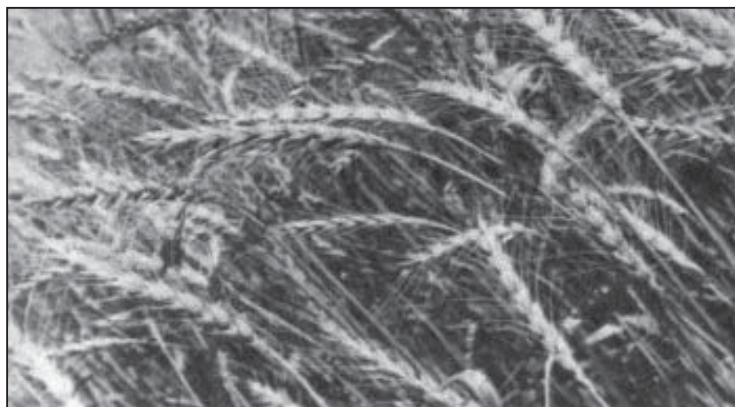
بخش کشاورزی و دام و طیور

قبل از انقلاب استان گلستان واردکننده انواع محصولات (لبنی، پنیر، کره، گوشت مرغ، تخم‌مرغ و گوشت قرمز) از کشورهای خارجی بود. ولی الان صادرکننده آن هستیم. قبل از انقلاب این منطقه کمتر از پنجاه نفر کارشناسان فنی در عرصه‌های تولید داشت ولی الان ۸۵۰۰ کارشناس دارد. در سال ۵۷ کل تولیدات دامی استان گلستان شامل گوشت قرمز، مرغ، تخم‌مرغ، شیر و عسل جمعاً حدود دویست هزار تن بود که اکنون به ۶۳۰ هزار تن افزایش یافته است. یعنی تولیدات دامی بعد از انقلاب بیش از سه برابر شده است. قبل از انقلاب کل صید و پرورش ماهی در استان گلستان جمعاً حدود سه هزار تن بود که اکنون به بیست هزار تن افزایش یافته است. یعنی بعد از انقلاب ۶/۵ برابر شده است.

قبل از انقلاب کل تولیدات باغی درختی استان گلستان جمعاً ۴۴ هزار تن بوده که اکنون به ۱۹۵ هزار تن افزایش یافته است. یعنی تولیدات ۴/۵ برابر رشد کرده است. کل تولیدات زراعی قبل از انقلاب در استان گلستان مثل گندم، جو، برنج، کلزا، گوجه، سیب زمینی، علوفه

و... جمعاً ۱۲۲۷۰۰۰ تن بوده که اکنون به ۳۹۰۹۰۰۰ تن افزایش یافته، یعنی بیش از سه برابر شده است.

ضمناً استان گلستان اکنون در تولید سویا، خاویار و کلزا رتبه اول کشور و در تولید گندم، جو، آفتابگردان و گوشت مرغ رتبه دوم کشور، در تولید پنبه، پیله ابریشم و توتون رتبه سوم کشور را داراست و در تولید برنج، هلو، آلوئ قطره طلا و خرما لورته چهارم کشور را دارد. نکته دیگر اینکه در استان گلستان و در کشور قبل از انقلاب تنها موضوع قابل توجه در مراکز تحقیقات کشاورزی، «پنبه» بود. اما آمار شاخصه ها در سال ۱۳۹۷ نشان می دهد که تحقیقات شیلات و آبیزی پروری، کشاورزی و علوم زراعت، متناسب با قابلیت های اقلیمی استان و تنوع زیستی آن، پیشرو هستند.

خدمت به عشایر

یکی از قشرهای زحمت کش و محروم جامعه، عشایر استان گلستان هستند که با تولیدات گوشت، مواد لبنی، پشم و قالیچه نقش مهمی در رونق اقتصادی جامعه ایفا می کنند. متأسفانه در دوره حکومت پهلوی این قشر بسیار مورد بی مهری و ستم قرار گرفت و به همین جهت از دوره رضاخان تا محمدرضا شاه جمعیت آنها به شدت کاهش یافت. اما برخورد انسانی و حمایت های بی دریغ جمهوری اسلامی امید را در دل آنان زنده کرد. به طوری که بعد از انقلاب برای اولین بار مدیریت امور عشایری در گنبد تأسیس شد و طی سال های گذشته خدمات زیادی به آنان ارایه نمود که در گذشته سابقه نداشته است. از جمله: احداث ده مدرسه، ده فروشگاه تعاونی عشایری، چهار فروشگاه سوخت، نه انبار توزیع گاز مایع، یک ایستگاه شارژ گاز مایع به وسعت ۱۵۹۰ متر مربع، هفت پست دامپزشکی، ۲۲ انبار سوله به وسعت ۹۰۱۰ متر مربع، پنج ساختمان اداری برای خدمت رسانی به عشایر به وسعت ۱۶۲۸ متر مربع، احداث دو باسکول به حجم ۱۲۰ تن، احداث بیش از ۱۷۰ کیلومتر راه شوسه و آسفالت برای عشایر استان، احداث ۳۰۰ آب انبار (منبع زمینی) به حجم ۷۲۰۰ متر مکعب آب، احداث ۹۸ دهنه پل در مسیر راه های عشایر، احداث ۲۴ سرویس بهداشتی، ۶۶ بند خاکی به حجم ۴۴۹۰۰۰ متر مکعب، تعداد ۲۹ مورد بهسازی و لوله کشی چشمه های آب برای مصرف عشایر و دام هایشان به طول ۸۲ کیلومتر، و تعداد چهارده مورد محوطه سازی مجتمع های عشایری به وسعت ۱۰۷۶۶۰ متر مربع.

کتابخانه‌های عمومی

تا پایان سال ۹۷ تعداد ۲۳ شهرک و ناحیه صنعتی در استان گلستان به بهره‌برداری رسیده، این در حالی است که قبل از انقلاب در این منطقه هیچ شهرک صنعتی وجود نداشته است

تعداد کتابخانه‌های عمومی دولتی استان گلستان در سال ۵۷ کمتر از ده واحد بود. اما اکنون این تعداد به ۷۳ عدد رسیده، یعنی سه برابر شده است. علاوه بر این، قبل از انقلاب هیچ کتابخانه‌ای در روستاهای این استان تأسیس نشد. ولی بعد از انقلاب با کمک

نهادهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی مخصوصاً توسط واحد تبلیغات جهاد سازندگی سابق، صدها کتابخانه روستایی با اهدا کتاب و قفسه و ضبط صوت و تجهیزات رایگان در مناطق روستایی استان گلستان راه‌اندازی شد که فقط هشتاد کتابخانه روستایی در سال‌های ۵۸ تا ۶۲ توسط این نهاد تأسیس شده است. حتی برای برخی از روستاها ساختمان‌هایی با زیربنای صد متر مربع توسط جهاد سازندگی احداث گردید و در اختیار جوانان روستایی قرار گرفت که شامل یک اتاق مخزن کتاب، یک سالن مطالعه، یک اتاق به عنوان دفتر انجمن اسلامی به اضافه حیاط و فضای سبز بود. چنین ابتکاری برای اولین بار در تاریخ ایران در دوره جمهوری اسلامی اجرا شد.

فرهنگ و ارشاد اسلامی

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در زمینه فرهنگ و هنر، توسط سازمان‌ها و ادارات مختلف، خدمات بی‌شماری به مردم استان گلستان ارائه شد که در اینجا فقط به چند رقم از خدمات اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اشاره می‌کنیم: به طور مثال قبل از انقلاب فقط صد عنوان کتاب در این منطقه منتشر شده بود که الان به ۵۰۰۰ عنوان افزایش یافته است. قبل از انقلاب در استان گلستان ناشر کتاب نداشتیم، ولی اکنون ۵۸ ناشر داریم. بعد از انقلاب به منظور ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی در جامعه، تعداد دوازده نمایشگاه کتاب ملی با شرکت ناشران سراسر کشور در استان گلستان - شهر گرگان - برپا شد در حالی که قبل از انقلاب یک مورد هم انجام نشده بود.

قبل از انقلاب هیچ شرکت فیلم‌سازی در این منطقه وجود نداشت ولی الان ده شرکت در این زمینه فعالیت دارند. همچنین قبل از انقلاب تنها سی فیلم در اینجا ساخته شده، ولی بعد از انقلاب ۱۰۰۰ فیلم کوتاه و بلند در استان گلستان ساخته شده است. به اضافه تأسیس ۲۴۰ مرکز سمعی و بصری بعد از انقلاب در این منطقه. علاوه بر این، قبل از انقلاب در اینجا ۷۰۰ نمایش اجرا شده بود که بسیاری از آنها توأم با صحنه‌های ضد اخلاقی بود. ولی بعد از انقلاب

۸۰۰۰ نمایش مفید و ارزشمند در استان گلستان به اجرا درآمده است. قبل از انقلاب استان گلستان فاقد نشریه و مطبوعات محلی بود ولی اکنون ۱۱۱ نوع نشریه، خبرگزاری و سایت خبری محلی فعالیت می کنند. قبل از انقلاب حدود ۲۰۰ شاعر و نویسنده در استان گلستان داشتیم و اکنون ۵۰۰۰ نفر. قبل از انقلاب پانزده باب چاپخانه در استان گلستان داشتیم، ولی اکنون ۱۷۶ چاپخانه داریم. قبل از انقلاب فقط دو آموزشگاه آزاد هنری در استان گلستان داشتیم با ۶۰ هنرجو، ولی بعد از انقلاب ۲۱۰ آموزشگاه آزاد هنری داریم که حدود ۴۰۰۰ هنرجو در آنجا آموزش دیده اند. قبل از انقلاب حدود ۴۰۰ هنرمند در استان گلستان داشتیم و اکنون ۹۵۰۰ نفر. همچنین تأسیس چهار استودیو صدابرداری، ۶۰ انجمن فرهنگی و هنری، ۱۹۲ کانون آگاهی و تبلیغات، و ۸۵ مؤسسه فرهنگی-هنری و قرآنی، به اضافه تأسیس صندوق بیمه هنرمندان با ۷۰۰ هنرمند بیمه شده از دیگر اقداماتی است که برای اولین بار در دوره جمهوری اسلامی در استان گلستان انجام شده و در دوره پهلوی در این منطقه وجود نداشت.

برپایی نمایشگاه های فرهنگی بعد از انقلاب در مناطق مختلف

سایر دستاوردها

آنچه در این مقاله به طور مختصر و اجمال و گزیده آمد به عنوان مشتم نمونه خروار بود. و گرنه افزایش کمی و کیفی کارنامه جمهوری اسلامی در طول چهل سال گذشته در زمینه های علمی، فرهنگی، عمرانی، اقتصادی و اجتماعی آنقدر وسیع است که نیاز به چند

جلد کتاب دارد. به همین جهت بسیاری از آمار عملکردها در این مقاله نیامده است. مثلاً تعداد زنان گلستانی فعال در مشاغل اجتماعی در قبل از انقلاب ۱۰۴ نفر بودند، ولی اکنون به ۱۰۲۲۵ نفر افزایش یافته است.

احداث بازارچه‌های مرزی و هفتگی در روزها و نقاط مختلف استان گلستان برای اولین بار بعد از انقلاب، به اضافه افزایش تعداد ماشین‌آلات سبک و سنگین شخصی و وسایل ایاب و ذهاب عمومی داخل شهرها و روستاها و بین شهرها، تشکیل کلاس‌ها و جلسات آموزشی در زمینه‌های ترویج کشاورزی، دام و طیور، صنعت و معدن، سوادآموزی، بسیج، مسائل اخلاقی و مذهبی، فنی و مهندسی، اسلحه‌شناسی، مدیریت اداری، بهداشت و درمان، آموزش ضمن خدمت کارمندان، امور زنان، روانشناسی، خانواده، مشاغل مختلف، امداد پزشکی، صنایع دستی، هنر و ادبیات، سینما و تئاتر و... همچنین تألیف و انتشار صدها عنوان کتاب و هزاران مقاله علمی و فرهنگی، به اضافه برپایی هزاران سمینار علمی، همایش‌ها و نمایشگاه‌های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی و جشنواره‌های مختلف فرهنگی و هنری (از جمله جشنواره پویانمایی فرهنگ رضوی، تئاتر، مطبوعات و...) در نقاط مختلف استان گلستان، انتشار میلیون‌ها پوستر و اطلاعیه سیاسی و فرهنگی و بروشور آموزشی، برگزاری هزاران مسابقه فرهنگی و ورزشی در شهرها و روستاهای منطقه، احداث هزاران مسجد و حسینیه و اماکن مذهبی در منطقه، سفر مکرر مقامات ارشد جمهوری اسلامی به استان گلستان اعم از رهبر معظم انقلاب، ریاست جمهوری، نخست‌وزیران سابق، وزراء و رؤسای قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی و مقامات دیگر و افزایش و رونق حوزه‌های علمیه شیعه و سنی و کثرت طلاب زن و مرد، خدمات بی‌شمار کمیته امداد امام خمینی و اداره کل بهزیستی به نیازمندان، برپایی مراسم عبادی-سیاسی نماز جمعه و افزایش تعداد برپایی مراسم نماز جماعت، نقش جوانان گلستانی در هشت سال دفاع مقدس و امنیت جامعه خصوصاً تقدیم چهار هزار شهید و حدود پانزده هزار جانباز و آزاده و مفقود، به اضافه اعزام حدود پنجاه هزار گلستانی به جبهه‌های جنگ با متجاوزان عراقی و نقش این استان در بازسازی مناطق جنگی و نقاط زلزله‌زده و محروم کشور، و هزاران اقدام ارزنده دیگر نیز مطرح است که شرح و توصیف آنها در این مقاله نمی‌گنجد.

